

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

DIPLOMSKO DELO

ROBERT VOJE

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Logistično inženirstvo
Modul: Železniški promet

DELA IN NALOGE TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA

Mentor: Jovan Kek, univ. dipl. inž. tehnol. prom.
Lektorica: Ana Peklenik, prof. slov.

Kandidat: Robert Voje

Kranj, november 2015

ZAHVALA

Zahvaljujem se svoji družini in svojim najbližjim za potrpljenje in razumevanje v času, ki sem ga porabil za šolanje, ter za njihovo spodbudo in podporo.

Hvala mojemu mentorju g. Jovanu Keku, univ. dipl. inž. tehnol. prom., za vse koristne in pomembne nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Posebno zahvalo namenjam mentorici iz podjetja, gospe Tamari Luskovec, inženirki prometa, strokovni sodelavki koordinatorici, ki mi je pomagala pri oblikovanju diplomskega dela.

IZJAVA

»Študent Robert Voje izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom g. Jovana Keka, univ. dipl. inž. tehnol. prom.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne 12. 11. 2015 _____

Podpis: _____

POVZETEK

V diplomski nalogi je predstavljeno delovno mesto transportnega komercialista, dela in naloge, ki jih opravlja, pogoji, ki jih mora izpolnjevati kandidat za to delovno mesto, ter znanja, ki jih mora obvladati, da uspešno opravlja delo.

Poleg komercialnih del mora transportni komercialist pri Slovenskih železnicah poznati tudi vrste vagonov za nalaganje, splošne pogoje poslovanja, določila za računanje prevozne cene in cenik železniških storitev.

V diplomskem delu so opisana in razložena vsa opravila, dolžnosti, pogoji in strokovna znanja. Predstavljen je torej celoten proces dela transportnega komercialista od odprave v odpravni postaji do prispetja pošiljke v namembno postajo ter opravila v medpotni postaji oziroma v tranzitnem prometu.

Diplomska naloga je zanimiva, ker so za boljšo predstavbo opisana dela in naloge transportnega komercialista na manjši postaji Kranj v primerjavi z delom na večji postaji Ljubljana Zalog.

KLJUČNE BESEDE

- transportni komercialist
- tovorni vagoni
- tovorni list
- blago
- pošiljatelj in prejemnik

ABSTRACT

In this thesis I will present a sales assistant workplace transport, work and tasks carried out, the conditions which must be met by the candidate and the skills they must master in order to effectively carry out work in the workplace.

In addition to the commercial part of the conveyor the salesman in the Slovenian railways must be familiar with the types of wagons for loading, general business conditions, laid down for calculating transport rates and pricing of rail prices.

The thesis describes and explains all the tasks, duties and terms of expertise. In short, the entire process of the work of a transport commercial officer will be presented; from the elimination of shipment in the dispatch station to the arrival of the consignment at the destination station and tasks in mid travel station or in transit traffic.

The thesis is interesting, as I am going to describe the performance of work and tasks of the movement of sales assistant in a smaller station Kranj in comparison with the work at a larger station Ljubljana Zalog.

KEYWORDS

- Transport Commercial Officer,
- Freight wagons
- Waybill
- Goods
- Sender and receiver

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV PROBLEMA	1
1.2	CILJI NALOGE.....	1
1.3	PREDVIDENI REZULTATI.....	2
1.4	UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE.....	2
2	STROKOVNO USPOSABLJANJE TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA....	3
2.1	TEORETIČNI DEL USPOSABLJANJA.....	3
3	DELA IN NALOGE TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA	4
3.1	OSNOVNE ZNAČILNOSTI PREVZEMA BLAGA V ŽELEZNIŠKEM PROMETU.....	4
3.1.1	<i>Splošni pogoji poslovanja za prevoz blaga</i>	4
3.1.2	<i>Prevozni dokumenti</i>	5
3.1.3	<i>Prevoz izrednih pošilk na železnici</i>	7
3.1.4	<i>Dolžnosti pošiljatelja</i>	9
3.1.5	<i>Prednosti in slabosti prevoza blaga v železniškem prometu</i>	10
3.2	NAROČANJE PREVOZA.....	10
3.2.1	<i>Postopek odprave vagona</i>	10
4	ZNANJA TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA.....	11
4.1	TOVORNI VAGONSKI PARK IN POMEN OZNAK NA TOVORNIH VAGONIH.....	11
4.1.1	<i>Interoperabilnost (režim izmenjave)</i>	12
4.1.2	<i>Tehnične značilnosti vagonov</i>	12
4.1.3	<i>Serijska številka</i>	13
4.2	LASTNOSTI POSAMEZNIH SERIJ VAGONOV	13
4.2.1	<i>Serijska E</i>	13
4.2.2	<i>Serijska F</i>	14
4.2.3	<i>Serijska G</i>	15
4.2.4	<i>Serijska H</i>	16
4.2.5	<i>Serijska I</i>	16
4.2.6	<i>Serijska K</i>	18
4.2.7	<i>Serijska L</i>	18
4.2.8	<i>Serijska O</i>	19
4.2.9	<i>Serijska R</i>	19
4.2.10	<i>Serijska S</i>	20
4.2.11	<i>Serijska T</i>	21
4.2.12	<i>Serijska U</i>	23
4.2.13	<i>Serijska Z</i>	24

5	DELA IN NALOGE NA VEČJI POSTAJI LJUBLJANA ZALOG IN MANJŠI POSTAJI KRANJ	25
5.1	DELA IN NALOGE TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA NA POSTAJI LJUBLJANA ZALOG.....	25
5.1.1	<i>Transportni komercialist – blagovni blagajnik</i>	25
5.1.2	<i>Transportni komercialist – uvoz.....</i>	26
5.1.3	<i>Transportni skladiščnik.....</i>	27
5.1.4	<i>Transportni komercialist reklamant.....</i>	28
5.1.5	<i>Postopek s pošiljkami na postaji Ljubljana Zalog.....</i>	29
5.2	DELA IN NALOGE TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA NA POSTAJI KRANJ.....	29
5.2.1	<i>Opis del in nalog transportnega komercialista na postaji Kranj.....</i>	29
5.2.2	<i>Naročanje in dostava vagonov</i>	30
5.2.3	<i>Prezem tovornega lista.....</i>	32
5.2.4	<i>Prezem spremnih dokumentov.....</i>	32
5.2.5	<i>Obdelava tovornega lista in spremnih dokumentov</i>	32
5.2.6	<i>Priprava vagonskega lista in ostalih nalepk (tudi zalivk)</i>	33
5.2.7	<i>Kontrole, ki se izvajajo pri prevzemu blaga v prevozu</i>	34
5.2.8	<i>Obdelava tovornega lista in spremnih dokumentov</i>	35
5.2.9	<i>Izročanje blaga.....</i>	35
5.2.10	<i>Posebnosti pri opravljanju transportno-komercialne službe</i>	35
5.2.11	<i>Vagonske evidence.....</i>	36
5.2.12	<i>Dokazna primopredaja vagonov.....</i>	36
5.2.13	<i>Postopek pri umazanih oziroma tehnično oporečnih vagonih</i>	37
5.2.14	<i>Način in postopek dela na postaji Kranj.....</i>	38
5.3	PREDNOSTI IN SLABOSTI DELA TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA NA POSTAJI LJUBLJANA ZALOG IN POSTAJI KRANJ	43
6	ZAKLJUČEK	45
	LITERATURA	47

KAZALO SLIK

Slika 1: Izpolnjen tovorni list CIM.....	6
Slika 2: Izredna pošiljka – 2012.....	8
Slika 3: Izredna pošiljka – 2008.....	8
Slika 4: Izredna pošiljka – 2015.....	9
Slika 5: Vagonska zamudnina	10
Slika 6: Vagon Eas.....	13
Slika 7: Vagon Fals	15
Slika 8: Vagon Gbs.....	15
Slika 9: Vagon Hbbins	16
Slika 10: Vagon hladilnik serije I.....	17
Slika 11: Vagon Kgs.....	18
Slika 12: Vagon Laekkqs.....	19
Slika 13: Vagon Rils	20
Slika 14: Vagon Sgns.....	21
Slika 15: Vagon Tadds	23
Slika 16: Vagon Ucs.....	24
Slika 17: Vagon Zas	25
Slika 18: Vagonska naročilnica.....	30
Slika 19: Listarka CIT 14	33
Slika 20: Listarka CIT 14	34
Slika 21: Listarka K-120a.....	34
Slika 22: Skica postaje Kranj.....	35
Slika 23: Dnevni seznam prispetja K-165	38
Slika 24: Vag-3.....	39
Slika 25: Skladiščna knjiga odprave K-117	39
Slika 26: Skladiščna knjiga prispetja K-254	40
Slika 27: Vagonska odreditev Vag-30.....	40
Slika 28: Vag-3a.....	41
Slika 29: Vag-4.....	42
Slika 30: Dnevni seznam odprave pošiljk K-140	42

KAZALO TABEL

Tabela 1: Serije in pomen vagonov	12
---	----

KRATICE IN AKRONIMI

SPPO-1:	tovorni list za notranji promet
CIM:	enotna pravila o pogodbi o mednarodnem železniškem prevozu blaga
CIT:	mednarodni železniški transportni komite
CUV:	enotna pravila o pogodbah o uporabi vagonov v mednarodnem železniškem prometu
RID:	pravilnik za mednarodni železniški prevoz nevarnega blaga
SŽ-TP:	Slovenske železnice – tovorni promet
TE-TO:	Termoelektrarna Toplarna Ljubljana
VAG-36:	spremnica za odpravo praznih vagonov v delavnico
VAG-30:	vagonska odreditev
K-188:	spremnica za odpravo vagonov, ki so izostali
CIT 18:	spremnica za ostale pošiljke
ISSŽP:	informacijski sistem slovenskega železniškega prometa
KP:	kontrola prihodkov
CIT 20:	zapisnik o dejanskem stanju (blaga, pošiljke)
CIT 21:	prijavnica o primanjkljaju (blaga, pošiljke)
VAG-3:	izročeni vagoni uporabniku
VAG-3a:	prevzeti vagoni od uporabnika
VAG-4:	skupno število vagonov predanih in prevzetih na posamezni postaji
K-117:	skladiščna knjiga odprave
K-254:	skladiščna knjiga prispetja
K-221:	evidenca nadetih plomb
K-161:	priznanica za postranske pristojbine
K-162:	zapisnik o nepravilnem nakladanju vagonov
K-165:	dnevni seznam prispetja
K -140:	dnevni seznam odprave
OKP:	obračun kontrole prihodkov
NK:	naročilna knjiga
NHM:	železniška koda za vrsto blaga ali pošiljke
DV:	delo vlaka
VSDOK:	Prepis – evidenca spremnih dokumentov

1 UVOD

Pomemben člen v verigi delovnih mest, ki ustvarjajo prevozno storitev v železniškem prometu, je med drugim tudi delo transportnega komercialista. Ta naziv marsikdo razume kot običajno delo v komerciali, natančne predstave pa večina nima.

Transportni komercialist opravlja veliko različnih opravil: sklepa prevozne pogodbe s strankami za prevoz vagonских pošiljk, pregleduje prevozne dokumente in priloge, zaračunava prevozne in ostale stroške v prevoznih dokumentih ter vnaša podatke v ISSŽP, izdeluje dnevne, dekadne in mesečne zaključke blagajn, posreduje različne informacije strankam. Poleg tega opravlja dela, ki se nanašajo na carinske postopke in druge manipulacije z vagonскими pošiljkami. Naroča strogo zaračunljive tiskovine in kontrolne nalepke ter vodi evidenco o njih.

Delo transportnega komercialista je zelo zahtevno, saj mora delavec odlično poznati komercialne in druge manipulativne predpise ter programe za vnos podatkov in obračun prevoznih stroškov. Med pomembna strokovna znanja sodi tudi poznavanje izvajanja reklamacijskih postopkov v skladu z veljavnimi predpisi ter vodenje predpisanih evidenc in tiskovin v reklamacijski službi. Poleg del in nalog, ki jih opravlja, mora redno spremljati tudi spremembe predpisov in tarif, redno prebirati prispele brzojavke in upoštevati odredbe. Po potrebi glede na obseg dela opravlja druge naloge, predpisane s tehnološkim procesom dela in dodatkom poslovnika, oziroma dela, ki mu jih odredi vodja.

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

V diplomski nalogi je predstavljeno delovno mesto transportnega komercialista, dela in naloge, ki jih opravlja, pogoje, ki jih mora kandidat izpolnjevati, ter znanja, ki jih mora obvladati, da uspešno opravlja delo na tem delovnem mestu. Razen navedenega v diplomski nalogi opisujemo področje sklepanja prevoznih pogodb, vrste tovornih vagonov, naročanje praznih vagonov za prevoz določenega blaga ter dela in naloge transportnega komercialista na postaji Kranj in postaji Ljubljana Zalog.

1.2 CILJI NALOGE

Cilj diplomske naloge je podrobno predstaviti dela transportnega komercialista ter primerjati obseg dela na večji postaji Ljubljana Zalog in manjši postaji Kranj.

Ugotavljamo, koliko je to delovno mesto pomembno pri zagotavljanju kakovostne storitve prevoza strankam.

1.3 PREDVIDENI REZULTATI

V diplomski nalogi so zajete vse informacije o poklicu transportni komercialist, ki so predstavljene kot opravila, dolžnosti, strokovna znanja in pogoji za pridobitev poklica – naziva: »transportni komercialist«. Za boljšo predstavo opisujemo manjšo postajo Kranj in večjo postajo Ljubljana Zalog, ker lahko na podlagi izkušenj na teh dveh postajah podatke predstavimo najbolj verodostojno.

1.4 UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE

Pri izdelavi diplomske naloge so bile uporabljene sledeče raziskovalne metode:

- **deskriptivna metoda** za opisovanje predmetov, dejstev in procesov;
- **metoda kompilacije** – povzetek lastnih pogledov in spoznanj drugih avtorjev strokovne literature;
- **deduktivna metoda** – konkretni sklepi in ugotovitve;
- **analitična metoda** – opazovanje in analiziranje dejstev in pojavov.

2 STROKOVNO USPOSABLJANJE TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA

Po Pravilniku o strokovni usposobljenosti izvršilnih železniških delavcev (Uradni list RS, št. 44/11) morajo kandidati za delovno mesto transportnega komercialista imeti dokončano najmanj 5. stopnjo strokovne izobrazbe.

Kandidati, ki izpolnjujejo predpisane pogoje o potrebni strokovni izobrazbi, se pred začetkom strokovnega usposabljanja v skladu z določili Pravilnika o postopkih preverjanja duševne in telesne zmožnosti izvršilnih železniških delavcev (Uradni list RS, št. 79/09) napotijo na predpisane zdravniške preglede. Transportni komercialist mora na zdravniški pregled vsakih 5 let.

Kandidati, ki izpolnjujejo oba predhodno navedena pogaja, lahko začnejo s strokovnim usposabljanjem za delovno mesto transportnega komercialista, ki je sestavljeno iz teoretičnega dela usposabljanja z zaključnim teoretičnim strokovnim izpitom ter praktičnega dela usposabljanja na določeni postaji pod nadzorstvom mentorja.

2.1 TEORETIČNI DEL USPOSABLJANJA

Teoretično usposabljanje za delovno mesto transportnega komercialista se izvaja na sedežu Tovornega prometa, tj. na Kajuhovi ulici 51 v Ljubljani (Moste). Tam se predstavi vodja izobraževanja z ekipo strokovnih sodelavcev, ki pojasni teoretični program usposabljanja, obseg, način izvedbe ter urnik teoretičnega usposabljanja.

Teoretični program zajema naslednja poglavja:

- transportno-komercialni predpisi – prevoz blaga – 80 ur;
- transportno računovodsko in blagajniško poslovanje – 20 ur;
- raba vagonov – 30 ur;
- računalništvo in informatika – 30 ur;
- komuniciranje – 20 ur;
- organizacija železniškega prometa – signalni predpisi – 15 ur;
- organizacija železniškega prometa – prometni predpisi – 15 ur;
- varnost pri delu – 15 ur;
- varstvo pred požarom – 10 ur.

Po uspešno opravljenem teoretičnem usposabljanju kandidatu določijo postajo, kjer bo pod strokovnim nadzorstvom opravljal dela in naloge najmanj 1 mesec, nato pa bo opravljal praktični izpit pred izpitno komisijo, ki jo sestavljajo: predsednik komisije

in najmanj dva člana. Izpit se opravlja ustno in praktično preko komercialno-železniških računalniških programov (LINCIS).

3 DELA IN NALOGE TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA

Dela in naloge transportnega komercialista so:

- obračunavanje prevoznine blaga in sklepanje prevoznih pogodb, izvajanje blagajniških opravil, izvajanje del v železniškem carinskem odpravništvu, urejanje spornih terjatev, dajanje informacij strankam;
- prejemanje in odvajanje gotovine ter ostalih plačilnih sredstev, urejanje vplačil in izplačil kontrolnih pregovorov;
- izdelovanje ustreznih evidenc in izdelava poročil ter obdobjnih zaključkov blagajn;
- druga opravila (dela) po naročilu nadrejenega, ki so tehnološko in funkcionalno povezana z delovnim procesom.

3.1 OSNOVNE ZNAČILNOSTI PREVZEMA BLAGA V ŽELEZNIŠKEM PROMETU

Osnovna značilnost prevoza blaga je urejen pogodben odnos med SŽ-TP in stranko. Uporablja se pri direktnem prevozu vagonov v notranjem železniškem prometu. Pri prevozi v mednarodnem železniškem prometu pa se uporabljajo tudi določila mednarodnih tarif ali drugih predpisov, pa tudi v primerih, ki niso opredeljeni z mednarodnimi tarifami. Njihova določila veljajo za klasični in kombinirani transport vagonov. Uporabljajo se tudi pri opravljanju dodatnih storitev.

S sklenitvijo pogodbe se SŽ-TP in stranka dogovorijo o pogojih poslovanja, načinu naročanja vagonov, rezervaciji vagonov, nakladalnem in razkladalnem roku, izročilnem roku, primopredajnem mestu, dostavi vagonov po cesti, uporabi prekladalne mehanizacije, opravljanju carinskih storitev, ceni opravljenih storitev, plačilnih pogojev in drugem.

3.1.1 Splošni pogoji poslovanja za prevoz blaga

Splošne pogoje za prevoz blaga sestavljajo:

- splošni prevozniki in pogoji prevoza za posebne vrste prevoza;
- določila za računanje prevozne cene in cenik železniških storitev;
- seznam mejnih prehodov;

- seznam postaj, daljinar in kašipot za prevoz blaga;
- seznam uporabnikov industrijskih tirov;
- seznam krajev izročitve oz. krajev prevzema;
- predpisi o nakladanju.

3.1.2 Prevozni dokumenti

Za prevoz pošiljk se uporabljajo naslednji tovorni listi:

- **tovorni list** za prevoz vagonских pošiljk v notranjem prometu (SPPO-1),
- **tovorni list CIM** za prevoz vagonских pošiljk v mednarodnem prometu (CIT 4),
- **vagonски list CUV** za prevoz praznih vagonov kot prevoznih sredstev (CIT 4a),
- **tovorni list CIM** za kombinirani promet (CIT 4TC),
- **prepis dokumenta** je nadomestni (izgubljeni) prevozni dokument, ki je izpisan iz računalniške baze podatkov tovrnega lista,
- **spremnica C/Vag-36** za prevoz praznih vagonov, ki so last železnice.

Za interne potrebe se uporabljajo namesto tovrnega lista naslednji prevozni dokumenti:

- **spremnica K-188** (računalniški prevozni dokument) za odpravo pošiljk v notranjem prometu za (razloženo presežno težo pošiljke in zaostalega dela vagonске pošiljke),
- **spremnica** za odpravo viškov pošiljk v notranjem in mednarodnem prometu (CIT 18).

Tovorni list CIM Frachtbrief CIM		Vagonki list CUV Wagenbrief CUV		Pratni vagoni	
Posiljatelj Prejemnik Kraj izročitve (država in postaja)		Sifra pošiljatelja Sifra prejemnika Sifra postaje Kraj izročitve		Priloge – Beilagen Sifra kraja prevzema Številka vagona	
Prevozna pot in pogoji prevoza Informacije za prejemnika		Številka komercialne pogodbe Plača pošiljatelj Plača prejemnik		Sifra nasomestila Sifra mejnega prehoda Masa – Masse Vrednost blaga	
Navedba vrste blaga Vrsta zapisa tudi zalivke (plombe)		Izredna pošiljka RID Carinski raznamki		Sifra H/M – H/M code Masa – Masse Vrednost blaga Zavarovanje redne izročitve	
Začetna postaja Mejno ali končna postaja Komercialna pogodba		NHM sifra Računska masa pošiljke Oznaka pristojbine in znesek TABLICE tarif		Sifra frankiranja Prevozna pot – Leistungsweg Carinski v – Zollbehandlung Spremembe pogodbe (nom. postaja) CIT 7 Frankaturni račun Sprememba povzjeta št. Zaplnik o dejanskem stanju št. Podatjanje izročilnega roka – Lieferfristverlängerung	
Izjave prevoznika – Erklärungen des Beförderers Vpiše se teža vagona: B: 76.500 T: 21.850 Datum prispetja v nomenbrno postajo		Drugi prevozniki – Andere Beförderer Ime, naslov – Name, Anschrift Datum prispetja – Ankunftsdatum Datum in kraj prispetja Številka prispetja – Empfangs-Nr.		Proga – Strecke 79 42306 81 03862 Prilavljena za izročitev Prevarni Podpis in stempilna podjetja pri prispetju	
a) Popolnbeni prevoznik – Vertraglicher Beförderer Stempilna postaja in delovna pri prevzemu vagona od strani moj podpis		b) Poenostavljen telezniški tranzitni postopek Sifra glavne zavarovalnice Code Hauptversicherung		60) Identifikacija pošiljke – Sendungs-Identifikation 61) Prevarni – Unterschift 62) Kraj in datum izročitve – Ort und Datum der Ausstellung	

Slika 1: Izpolnjen tovorni list CIM (Vir: Robert Voje, Ljubljana 2015)

3.1.3 Prevoz izrednih pošilk na železnici

Pošiljke, ki presegajo nakladalni profil, dovoljeno obremenitev na os ali dolžinski meter in povzročajo prevozniku dodatne težave, zaradi katerih je treba pred njihovim prevzemom v prevoz sprejeti posebne tehnične varovalne ukrepe, se sprejemajo v prevoz samo na podlagi pogodbenega dogovora med uporabnikom in SŽ. S pogodbo se določijo dolžnosti uporabnika in pogoji prevoza za celotno prevozno pot, prevozna pot, odstotek povečanja prevoznine ter drugi stroški za storitve.

Za izredne pošiljke se štejejo:

- pošiljke, ki presegajo na prevozni poti na eni ali več progah dovoljen nakladalni profil ali obremenitev na os oziroma obremenitev na tekoči meter;
- pošiljke, ki ne zagotavljajo na elektrificiranih progah predpisanih varnostnih razmikov med deli svoje mase, ki najbolj štrlijo, in deli voznega omrežja pod napetostjo;
- pošiljke, pri katerih niso upoštevana zmanjšanja širine naklada, ki so predvidena v tabelah Predpisov za nakladanje vagonov, kakor tudi Tarife za prevoz stvari;
- pošiljke, katerih način nakladanja ne ustreza Predpisom za nakladanje vagonov (II. priloga Pravilnika RIV), kakor tudi Tarife za prevoz stvari;
- pošiljke v mednarodnem prometu, ki se morajo izjemoma prepeljati na vagonih, katerih konstrukcija ne ustreza predpisom Pravilnika RIV;
- nakladi, ki bi utegnili zaradi lege svojega težišča ogroziti varnost železniškega prometa;
- pošiljke, naložene na dva ali več vagonov, ki niso speti med seboj;
- nakladi tirnic, železa ali podobnih stvari, dolgih več kot 36 m;
- stvari, ki se morajo zaradi spremenjene širine tira preložiti, da bi lahko prispele na namembno postajo, in njihova posamična teža znaša več kot 25 ton;
- pošiljka, naložena na dva ali več vagonov oziroma z varovalnimi ali vmesnimi vagoni, kadar se prevažajo s trajektom;
- vozila, ki se prevažajo na lastnih kolesih, nimajo pa oznake RIV.

Slika 2: Izredna pošiljka – 2012
(Vir: ID Rimske Toplice, 2012)

Slika 3: Izredna pošiljka – 2008
(Vir: Jesenice, 2008)

Slika 4: Izredna pošiljka – 2015
(Vir: Kranj, 2015)

3.1.4 Dolžnosti pošiljatelja

Preden pošiljatelj naroči vagon za naklad pošiljke, mora imeti sklenjeno pogodbo za prevoz po železnici. S tem namreč dobi identifikacijsko številko, s katero v železniškem računalniškem sistemu vidimo njegove podatke na vseh postajah v tovnem prometu.

Dolžnost pošiljatelja je, da na postaji, na kateri bo nakladal pošiljko, en dan pred nakladanjem do 11. ure naroči vagon za naslednji dan. Pri naročilu vagona mora navesti, kdo je pošiljatelj, kdo je prejemnik, preko katerega mejnega prehoda gre pošiljka, kakšen vagon želi za nakladanje pošiljke, vrsto blaga, ki ga bo nakladal (vse vrste blaga, ki se prevažajo po železnici, so kodificirane, kar pomeni, da ima vsaka vrsta blaga svojo kodo NHM).

Pošiljatelj mora na postaji, na kateri naklada vagon z blagom, komercialistu dostaviti pravilno izpolnjen tovorni list, v katerem morajo biti izpolnjeni vsi v prejšnjem odstavku navedeni podatki. Dodatno mora navesti tudi, kdo plača prevoz pošiljke, številko komercialne pogodbe, težo pošiljke in opsijsko zahteve po dodatnih storitvah, kot so tehtanje, carinjenje, plombiranje pošiljke.

Pošiljko mora pošiljatelj naložiti po navodilih SŽ-TP, železniški skladiščnik jo preveri, preden prevzame vagon za odpravo v namembno postajo, da med prevozom ne bi prišlo do izrednega dogodka. Pošiljatelj mora pošiljko naložiti v roku 6 ur od ure predaje vagona v naložitev, drugače se mu zaračuna vagona zamudnina preko obrazca K-161.

Slovenske železnice Priznanica št. **1221**

(Matica) **K-161**

Postaja **SŽ 0079** Medvode za plačilo pristojbin in nadomestil

odpravna-medpotna-namembna*) **GORIČANE MEDVODE**

šifra **42304** blagajna **01** šifra **41689**

odp. žel. **79** odpravna postaja **44351** št. odpravljanja **35854** datum odpravljanja **20.12.12** datum prispetja **20.12.12**

Vrsta storitve/nadomestila **VAGONSKA ZAMUDNINA** Tarifa – pogodba – dogovor št. *) **800-02**

zap. št.	šifra storitve-nadom.	številko kosov	kos površina m ²	masa kg	osnove SIT	številka vagona	osi	stavek EQR	čas obračuna storitve				skupaj dni/ur*)	prosto ur	skupaj za izračun dni/ur*)	tarifna valuta
									od dan	do dan	ura	ura				
1	50.1	3179	277	2295.5	4	4.00	4.00	10.12	8	11.12	10	26	6	20	80.00	
2	50.1	3179	277	0091.2	4	4.00	4.00	10.12	8	11.12	10	26	6	20	80.00	

20% DDV Tečaj: **160.08** SIT: **160.08**

z besedami **1221** znesek **192.08** Prometni davek **32.08** Skupaj SIT **160.08**

z besedami **1221** znesek **192.08** Blagajnik: **Pluton**

postajni datumski žig dne **11.12.2012** V osenčena polja vpišite kontrolno številko

*) Ustrezno obkroži Priložen dodatni list da – ne *)

2012-12-11

z besedami **1221** znesek **192.08**

Blagajnik: **Pluton**

Slika 5: Vagonska zamudnina
(Vir: Robert Voje, Kranj, 11. 12. 2012)

3.1.5 Prednosti in slabosti prevoza blaga v železniškem prometu

Prednosti transporta blaga po železnici so številne: je razmeroma poceni, točen in varen, neodvisen od vremenskih razmer vse leto, zlasti pa je sposoben sprejeti ogromne količine blaga, kar še posebno ustreza današnjim zahtevam industrije.

Glavna pomanjkljivost te vrste prevoza je omejenost omrežja železnic, ki ni tako široko razpredeno kot cestno. Tako kot letalski prevoz je tudi prevoz po železnici (ekonomsko gledano) primernejši za daljše relacije.

3.2 NAROČANJE PREVOZA

3.2.1 Postopek odprave vagona

Naročanje prevoza je postopek, primer je naveden v nadaljevanju. Na gorenjski progi imamo na vseh postajah naložene vagone, ki so olistani s podatkovno listarko, na kateri so navedeni podatki s tovornega lista. Trasa vlaka in vlakovna skupina se naroči za nabiralni vlak. Nabiralni vlak z vlakovno skupino dostavi prazne vagone vsak dan na progi strankam, ki so vagone naročile za nakladanje prejšnji dan, ter odpeljejo naložene vagone v ranžirno postajo Ljubljana Zalog.

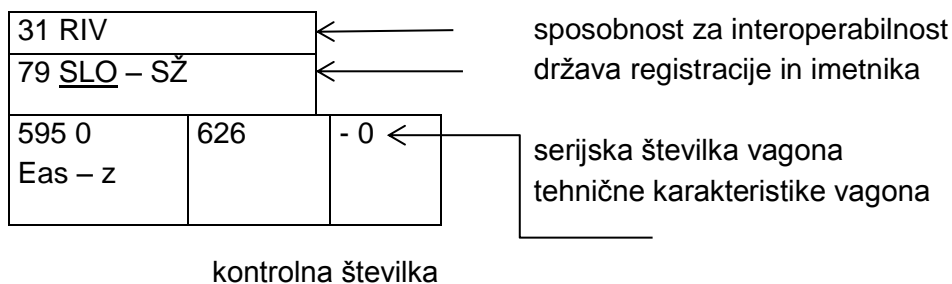
4 ZNANJA TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA

Transportni komercialist opravlja veliko različnih del in mora imeti osnovna znanja, kot so:

- temeljna znanja tehnologije delovnih procesov stroke dela v železniškem prometu, znati načrtovati,
- organiziranje in kontroliranje posamezne faze ter sklepov procesa prevozov, pri čemer bo vedno pazil na optimalno izrabo časa, materiala in energije,
- usposobljenost za ustno in pisno komuniciranje v stroki,
- znanje tujega jezika glede na zahteve delovnega mesta,
- usposobljenost za delo z internimi aplikacijami ISSŽP,
- poznavanje vloge posameznika ter skupine v procesu prometa, transporta in kulture dela,
- usposobljenost za varstvo delovnega in življenjskega okolja ter pravilno uporabo zaščitnih sredstev in izvajanja varnostnih ukrepov pri delu,
- pozitiven odnos do svojega poklica, do dolžnosti in odgovornosti ter vzbujanje potrebe po nenehnem izobraževanju in izpopolnjevanju svojega znanja,
- seznanjenost s pomenom uvajanja sodobne tehnologije v železniškem prometu,
- optimalna psihofizična sposobnost in
- čut za nenehno usposabljanje v svojem poklicu glede na povezanost z drugimi deli in nalogami v železniškem prometu.

4.1 TOVORNI VAGONSKI PARK IN POMEN OZNAK NA TOVORNIH VAGONIH

Poleg navedenega znanja mora transportni komercialist poznati tako serije kot podserije tovornih vagonov in njihove tehnične značilnosti. Z napisi so opremljeni na obeh vzdolžnih straneh vagona, med drugim so vagoni na bočnih stenah in/ali vzdolžnih nosilcih opremljeni z 12-mestno številko, iz katere lahko ugotovimo naslednje.

4.1.1 Interoperabilnost (režim izmenjave)

Sposobnost za interoperabilnost (režim izmenjave) označuje, ali:

- sme vagon voziti samo v notranjem prometu (NE) ali v mednarodnem (RIV) oziroma v mednarodnem prometu po posebnem sporazumu,
- vagon pripada določeni skupnosti (INTERFRIGO),
- je vagon stalne ali spremenljive tirne širine,
- gre za vagon s posamičnimi osmi ali s podstavnimi vozički in ali
- je vagon zakupni ali privatni (P) ali pa je last ŽPP.

4.1.2 Tehnične značilnosti vagonov

Tehnične značilnosti vagonov so določene s serijo in podserijami oziroma s peto, šesto, sedmo in osmo številko v dvanajstmestni številki vagona. Vse štiri številke označujejo tip vagona. Serija je na vagonu napisana tudi z veliko črko, podserije pa so napisane z malimi črkami, in sicer v zaporedju od a do s, ki imajo mednarodni pomen, in s črkami od t do ž, ki imajo nacionalni pomen. Podserija nacionalnega pomena je ločena s črtico (Eas-z). Peta številka v številki vagona (včasih tudi šesta) določa serijo vagona. Njen pomen je opisan v tabeli.

Peta št.	Šesta št.	Serija	Pomen
0		T	Pokriti vagon s pomično streho specialnega tipa
1		G	Pokriti vagon navadnega tipa
2		H	Pokriti vagon specialnega tipa
3	0–4	K	Ploščnik (plato) vagon navadnega tipa
3	5, 6, 8, 9	R	Ploščnik (plato) vagon navadnega tipa
3	7	O	Kombinirani ploščnik – odkrit nagon navadnega tipa
4	0–4	L	Plato vagon specialnega tipa s prostimi osmi
4	5–9	S	Ploščnik (plato) vagon specialnega tipa s podstavnimi vozički
5		E	Odkriti vagon navadnega tipa
6		F	Odkriti vagon specialnega tipa
7		Z	Vagon za prevoz tekočin in plinov
8		I	Pokriti vagon specialnega tipa – hladilnik
9		U	Posebni vagoni

Tabela 1: Serije in pomen vagonov
(Vir: Žan, 2009)

4.1.3 Serijska številka

Z zaporedno številko vagona ŽPP označi vsak vagon znotraj tipa (serije in podserije). Oznaka skupaj s serijo in podserijo tvori dejansko številko vagona.

4.2 LASTNOSTI POSAMEZNIH SERIJ VAGONOV

4.2.1 Serija E

Vagoni serije E so odkriti vagoni navadnega tipa z visokimi stranicami z bočnimi vrati ter možnostjo čelnega gravitacijskega praznjenja z nagibanjem v vzdolžni smeri vagona. Naklad ni zaščiten pred vremenskimi pojavi, razen če ga zaščitimo s ponjavami.

Vagoni so namenjeni prevozu lesa, razsutih materialov, ki niso občutljivi na vremenske vplive, kot na primer premog in kamniti agregati, poljedelski proizvodi, gradbeni material, metalurški proizvodi, odpadno železo itd.

a. Ta pojem velja samo za odprte vagonne z ravnim podom. Opremljeni so z napravo, ki omogoča, da se lahko uporabljajo kot navadni tovorni vagoni z ravnim podom ali pa kot vagoni za gravitacijsko razkladanje določenega blaga z aktiviranjem talnih loput.

b. Velja samo za vagonne za tirno širino 1520 mm.

Slika 6: Vagon Eas

(Vir: <http://www.slo-zeleznice.si/sl/tovorni-promet>)

4.2.2 Serija F

To so specialni vagoni odprtega tipa, ki nimajo ravnega poda in se ne dajo razkladati z nagibanjem. Tovor se prevaža v silosih, nakladajo se z vrha, razkladajo pa s pomočjo gravitacije. Naklad ni zaščiten pred vremenskimi pojavi. Vagoni se uporabljajo za prevoze kamnitih agregatov, rude itd.

a. Vagoni z gravitacijskim razkladanjem serije F so odprti vagoni, ki nimajo ravnega poda in jih ni mogoče prekucniti niti čelno niti bočno.

b. Velja samo za vagone za tirno širino 1520 mm.

Način razkladanja teh vagonov je določen s kombinacijo naslednjih karakteristik.

Razporeditev odprtin za razkladanje

Na sredini: odprtine so nad osjo tira;

obojestransko: odprtine na obeh straneh tira izven tirnic.

Za te vagone je način razkladanja:

- hkraten, če popolno praznjenje vagona zahteva aktiviranje odprtin na obeh straneh;
- po izbiri, če je popolno praznjenje vagona možno z aktiviranjem odprtin samo na eni strani.

Visoka lega: spodnji rob razkladalnih odprtin (ne glede na premične naprave, ki lahko podaljšajo razkladalne odprtine) mora biti najmanj 0,700 m nad zgornjim robom tirnice in omogoča uporabo transportne naprave za sprejem blaga.

Nizka lega: položaj spodnjega roba razkladalnih odprtin ne omogoča uporabe transportne naprave za sprejem blaga pri razkladanju.

Izvedba razkladanja

Brez regulacije: odprtine se lahko zaprejo šele, ko je vagon v celoti izpraznjen.

Z regulacijo: razkladanje se lahko kadarkoli regulira ali celo prekine.

Slika 7: Vagon Fals

(Vir: <http://www.slo-zeleznice.si/sl/tovorni-promet>)

4.2.3 Serija G

Vagoni te serije so navadni pokriti vagoni, opremljeni z vrati in prezračevalnimi loputami na vzdolžnih stenah, ki so nameščene pod streho vagona, redko pa tudi pri podu. Naklad je zavarovan pred vremenskimi vplivi, razen pred nizkimi in visokimi temperaturami.

Vagoni so namenjeni prevozom paletiziranega blaga, žita in drugih sipkih proizvodov, posamičnih transportnih enot raznih oblik, živali itd.

a. Velja samo za vagoni za tirno širino 1520 mm.

b. Pojem "za prevoz svežega sadja in zelenjave" velja samo za vagoni, ki imajo dodatne prezračevalne odprtine v višini poda.

Slika 8: Vagon Gbs

(Vir: <http://www.slo-zeleznice.si/sl/tovorni-promet>)

4.2.4 Serija H

Serija H pomeni specialni vagon s pomičnimi bočnimi stranicami in vagone za prevoz s trajekti. Bočne stranice (razen za prevoz s trajekti) se lahko odprejo največ do 2/3 nakladalne dolžine vagona. Vagoni nekaterih podserij imajo premične pregradne stene za zavarovanje tovora proti samopremaknitvi. Primerni so za nakladanje tovorov večjih dimenzij in nimajo prezračevalnih loput. Namenjeni so predvsem za nakladanje paletiziranega blaga, ki ne sme nalegati na stranice oziroma vrata vagona.

- a. 2-osni vagoni s karakteristično črko "f", "fff", imajo lahko prostornino pod 70 m³.
- b. Samo za vagone za tirno širino 1520 mm.
- c. Pojem "za prevoz svežega sadja in zelenjave" velja samo za vagone, ki imajo dodatne prezračevalne odprtine v višini poda.
- d. Samo za vagone za tirno širino 1435 mm.
- e. Premične pregradne stene se lahko začasno izgradijo.

Slika 9: Vagon Hbbins
(Vir: Žan, postaja Ljubljana Zalog)

4.2.5 Serija I

Vagoni serije I so pokriti vagoni specialnega tipa, namenjeni prevozu blaga, katerega temperatura mora biti med prevozom določena in nadzorovana.

Ločimo:

- izotermične vagone, ki imajo med dvojnimi stenami izolacijsko snov in nimajo naprav za hlajenje;

- hladilne vagonne z dvojno izoliranimi stenami in posodami z ledom, s katerim se blago hladi;
- vagonne za globoko zmrzovanje, ki imajo izolirane stene in naprave za globoko zmrzovanje;
- toplotne vagonne z grelci za prevoze blaga, ki zahteva višjo temperaturo od okolice.

Nekateri vagoni imajo nameščene kavlje za obešanje mesa v kosih. SŽ takih vagonov nimajo v svojem voznem parku.

a. Karakteristična črka "l" se ne napiše na vagonne, ki nosijo karakteristične črke "g", "gg", "i" ali "ii".

b. Vagoni, ki hkrati nosijo črki "g" in "i", se lahko uporabljajo posamezno ali v vlaku vagonov hladilnikov.

c. Pojem "tehnični spremljevalni vagon" se nanaša hkrati na strojne vagonne, delavniške vagonne (oboje s prostorom za spanje ali brez) in na vagonne s prostorom za spanje.

d. Karakteristična črka "o" se ne napiše na vagonne, ki nosijo karakteristično črko "i".

e. Samo za vagonne za tirno širino 1520 mm.

Opomba: Nakladalna površina vagona hladilnika se vedno določa z upoštevanjem uporabe komor za led.

Slika 10: Vagon hladilnik serije I

(Vir: <http://forum.beneluxspoor.net/?topic=31832.0>)

4.2.6 Serija K

To so vagoni ploščniki navadnega tipa s posamičnimi osmi (dvema osema), z nizkimi stranicami ali brez ter z ročicami. Lahko imajo vgrajene trne za pritrditev kontejnerjev. Stranice in ročice se zaradi lažjega nakladanja oziroma razkladanja lahko spuščajo. Namenjeni so za prevoz blaga, ki ga ni treba zaščititi pred vremenskimi vplivi, lahko pa ga zaščitimo s ponjavami. Uporabljajo se za prevoze metalurških izdelkov, vozil, lesa, kontejnerjev itd.

- a. Razen kontejnerjev s tekalnim sestavom skladno z Objavo UIC št. 590.
- b. Uporaba karakteristične črke "g" v povezavi s črko K, ki označuje serijo, je možna samo pri navadnih tovornih vagonih, ki imajo samo eno dodatno napravo za prevoz kontejnerjev. Vagone, ki so opremljeni izključno za prevoz kontejnerjev, je treba uvrstiti v serijo L.
- c. Karakteristična črka "p" se ne napiše na vagone, ki nosijo karakteristično črko "i"

Slika 11: Vagon Kgs
(Vir: Žan, Ljubljana kontejnerski terminal)

4.2.7 Serija L

To so ploščniki specialnega tipa s posamičnimi osmi. Lahko so nadstropni in speti v vagonске enote. Na etažah so vgrajena vzdolžna vodila koles, na katera se pritrujejo zagozde za kolesa vozil.

Vagoni te serije so namenjeni prevozu avtomobilov, kontejnerjev, kolutov pločevine ali drugega blaga, za katerega so ploščniki ustrezni.

- a. Za kontejnerje s tekalnim sestavom skladno z Objavo UIC št. 590.

- b. Na toverne vagonne, ki nosijo karakteristične črke "b", "c", "d", "e", "g", "h", "hh", "i" ali "ii", se lahko fakultativno napiše karakteristična črka "i" ali "p". Pri tem mora številčna oznaka vagona vedno ustrezati črkovni oznaki, ki je napisana na tovornem vagonu.
- c. Tovorni vagoni, ki so namenjeni izključno za prevoz kontejnerjev.
- d. Tovorni vagoni, ki so namenjeni izključno za prevoz zvitkov pločevine.
- e. Samo za vagonne za tirno širino 1435 mm.

Slika 12: Vagon Laekq5
(Vir: Žan, postaja Ljubljana Zalog)

4.2.8 Serija O

Vagoni imajo visoke stranice oziroma ročice, ki se dajo preklopiti navznoter ali navzven, tako da se lahko uporabljajo kot odkriti vagoni ali kot ploščniki. Vagonov te serije ni v vagonem parku SŽ.

4.2.9 Serija R

Vagoni te serije so ploščniki navadnega tipa s podstavnimi vozički z ali brez nizkih stranic oziroma ročic. Lahko imajo vgrajene trne za pritrjevanje kontejnerjev.

Namenjeni so za prevoz tovora, ki ga ni treba zaščititi pred vremenskimi vplivi, lahko pa se pokrije s ponjavami. Uporabljajo se za prevoz metalurških izdelkov, kontejnerjev, velikih in težkih elementov, vozil, lesa itd.

- a. Razen kontejnerjev s tekalnim sestavom skladno z Objavo UIC št. 590.

b. Uporaba karakteristične črke "g" v povezavi s črkovno oznako serije R je možna samo pri navadnih tovornih vagonih, ki imajo samo eno dodatno napravo za prevoz kontejnerjev. Vagone, ki so opremljeni izključno za prevoz kontejnerjev, je treba uvrstiti v serijo S.

c. Uporaba karakteristične črke "h" ali "hh" v povezavi s črkovno oznako serije "R" je možno samo pri navadnih tovornih vagonih, ki imajo samo eno dodatno napravo za prevoz svitkov pločevine. Vagone, ki so opremljeni izključno za prevoz svitkov pločevine, je treba uvrstiti v serijo "S".

d. Karakteristične črke "oo" in/ali "p" se ne napišejo na tovarne vagone, ki nosijo karakteristično črko "i".

Slika 13: Vagon Rils
(Vir: SŽ – CD d.o.o., PC Dobova)

4.2.10 Serija S

Serija S pomeni ploščnike specialnega tipa s podstavnimi vozički in nizko višino poda nad gornjim robom tirnice. Imajo zelo nizke stranice ali so brez njih. Vagoni za prevoz pločevine v kolobarjih imajo premične stranice, streho in vgrajena sedla.

Vagoni te serije se uporabljajo za prevoze kontejnerjev, vozil, težkih strojev, pločevine v kolobarjih in drugih metalurških proizvodov.

a. Samo za vagone za tirno širino 1520 mm.

b. Za kontejnerje s tekalnim sestavom skladno z Objavo UIC št. 590.

c. Na tovornih vagonih, ki nosijo karakteristično številko "b", "c", "d", "e", "g", "gg", "h", "hh", "i" ali "ii", je napis karakteristične črke "l" ali "p" fakultativen; pri tem mora številčna oznaka vagona vedno ustrezati črkovni oznaki.

d. Tovorni vagoni, ki se lahko uporabljajo za prevoz kontejnerjev, zamenljivih tovarišč ali vozil, dobijo istočasno karakteristično črko "g" oz. "gg" in karakteristično črko "d".

e. Tovorni vagoni, ki so namenjeni izključno za prevoz kontejnerjev ali so določeni za prevoz zamenljivih vsebnikov v skladu s predpisi Objave UIC št. 592-4.

f. Tovorni vagoni, ki so namenjeni izključno za prevoz svitkov pločevine.

g. Samo za vagoni za tirno širino 1435 mm.

Slika 14: Vagon Sgns
(Vir: Žan, Ljubljana kontejnerski terminal)

4.2.11 Serija T

Glavna značilnost vagonov te serije je pomična streha. Tako za njeno odpiranje in zapiranje kakor tudi za odpiranje in zapiranje izsipnih loput so na vagonu vgrajeni mehanizmi, ki jih je možno aktivirati s tal, čelnega platoja ali s strehe. Ločimo tri osnovne vrste teh vagonov:

- z ravnim podom in stranskimi vrati (Taem);
- z ravnim podom in pomičnimi bočnimi stranicami (Tbikk);
- z gravitacijskim praznjenjem (Tad).

Vagoni te serije so glede na konstrukcijo namenjeni za prevoz blaga, ki mora biti zaščiteno pred vremenskimi vplivi: metalurški proizvodi, paletizirano in nepaletizirano blago, žitarice, umetna gnojila itd.

a. Karakteristična črka "e" je fakultativna za toverne vagonne, ki nosijo karakteristično črko "b" (pri tem mora številčna oznaka vagona vedno ustrezati črkovni oznaki, ki je navedena na vagonu) in se ne napiše na vagonih, ki nosijo karakteristične oznake "d", "dd", "i", "l", "ll", "o", "oo" ali "pp".

b. Karakteristični črki "b" in "m" se ne napišeta na toverne vagonne, ki nosijo karakteristične oznake "d", "dd", "l", "ll", "o", "oo", "p" ali "pp".

c. Vagoni z gravitacijskim razkladanjem serije T imajo streho, ki se lahko odpre, tako da je vagonski grod odprt po celotni dolžini: ti vagoni nimajo ravnega poda in niso bočno niti čelno prekucljivi.

Razporeditev odprtih za razkladanje

Na sredini: odprtine so nad osjo tira;

obojestransko: odprtine na obeh straneh tira izven tirnic – za te vagonne je način razkladanja:

- hkraten, če popolno praznjenje vagona zahteva aktiviranje odprtih na obeh straneh;
- po izbiri, če je popolno praznjenje vagona možno z aktiviranjem odprtih samo na eni strani.

Visoka lega: spodnji rob razkladalnih odprtih (ne glede na premične naprave, ki lahko podaljšajo razkladalne odprtine) mora biti najmanj 0,700 m nad zgornjim robom tirnice in omogoča uporabo transportne naprave za sprejem blaga.

Nizka lega: položaj spodnjega roba razkladalnih odprtih ne omogoča uporabe transportne naprave za sprejem blaga pri razkladanju.

Izvedba razkladanja

Brez regulacije: odprtine se lahko zaprejo šele, ko je vagon v celoti izpraznjen;

z regulacijo: razkladanje se lahko kadarkoli regulira ali celo prekine.

Slika 15: Vagon Tadds

(Vir: <http://www.slo-zeleznice.si/sl/tovorni-promet>)

4.2.12 Serija U

Glavni vrsti vagonov specialnega tipa te serije so:

- vagoni cisterne z gravitacijskim nakladanjem in razkladanjem ali z razkladanjem s pomočjo stisnjene zraka;
- ploščniki s poglobljenim podom za prevoze zelo težkih tovorov.

Namenjeni so za prevoz sipkih in lahkih snovi, kot so na primer: glinica, soda, apno, cement itd.

a. Vagoni z gravitacijskim razkladanjem serije U so zaprti vagoni, ki jih je možno naložiti le skozi eno ali več nakladalnih odprtih na zgornjem delu vagonskega groda, katerih skupna odprtina je manjša od dolžine vagonskega groda; ti vagoni imajo raven pod, niso pa niti čelno niti bočno prekucljivi.

b. Zlasti:

- vagoni s spuščnim podom,
- vagoni z vzdolžno vdolbino na sredini,
- vagoni, stalno opremljeni z diagonalnimi podporami.

c. Karakteristična številka "n" se ne napiše na tovarne vagoni, ki nosijo karakteristično številko "i".

Način razkladanja teh vagonov je določen s kombinacijo naslednjih karakteristik.

Razporeditev odprtih za razkladanje

Na sredini: odprtine so nad osjo tira;

obojestransko: odprtine na obeh straneh tira izven tirnic (za te vagoni je način razkladanja:

- hkraten, če popolno praznjenje vagona zahteva aktiviranje odprtín na obeh straneh;
- po izbiri, če je popolno praznjenje vagona možno z aktiviranjem odprtín samo na eni strani).

Visoka lega: spodnji rob razkladalnih odprtín (ne glede na premične naprave, ki lahko podaljšajo razkladalne odprtine) mora biti najmanj 0,700 m nad zgornjim robom tirnice in omogoča uporabo transportne naprave za sprejem blaga.

Nizka lega: položaj spodnjega roba razkladalnih odprtín ne omogoča uporabe transportne naprave za sprejem blaga pri razkladanju.

Izvedba razkladanja

Brez regulacije: odprtine se lahko zaprejo šele, ko je vagon v celoti izpraznjen;
z regulacijo: razkladanje se lahko kadarkoli regulira ali celo prekine.

Slika 16: Vagon Ucs
(Vir: Žan, postaja Ljubljana Zalog)

4.2.13 Serija Z

Vagoni cisterne so namenjeni za prevoz tekočin, tekočih ali pod pritiskom razgrajenih plinov. Nakladanje in razkladanje poteka gravitacijsko. Vagoni so lahko izolirani, imajo naprave za ogrevanje blaga, v notranjosti je kotel lahko plastificiran oziroma gumiran, lahko so izdelani iz posebnih vrst jekel (inoks).

Uporabljajo se za prevoze naftnih derivatov, kemikalij, vode itd.

a. Samo za vagona za tirno širino 1520 mm.

b. Karakteristične črke "c" se ne napiše na tovorne vagona, ki nosijo karakteristično črko "g".

Slika 17: Vagon Zas
(Vir: Katalog tovornih železnic FS)

5 DELA IN NALOGE NA VEČJI POSTAJI LJUBLJANA ZALOG IN MANJŠI POSTAJI KRANJ

5.1 DELA IN NALOGE TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA NA POSTAJI LJUBLJANA ZALOG

Dela in naloge transportnega komercialista na postaji Ljubljana Zalog so: izvajanje operativnih del (obveščanje komitentov, priprava vagonov za nakladanje in razkladanje, olistkanje in razlistkanje vagonov, pregled izrednih pošiljk, izpolnjevanje spremnih dokumentov pošiljk, blagajniško poslovanje, transportno računovodstvo, ugotavljanje in preiskava nepravilnosti v transportu, nakladanje in razkladanje itd.).

5.1.1 Transportni komercialist – blagovni blagajnik

Transportni komercialist – blagovni blagajnik opravlja predvsem naslednja dela in naloge:

- zaračunava prevozne stroške za vagonске pošiljke,
- vnaša podatke v ISSŽP,
- izdelava dnevne, dekadne in mesečne zaključke blagajni,
- vrača in izpisuje računalniški sklep blagajne odpravljanje in prispetja ter jih pošilja na KP Ljubljana,
- zaračunava vse postranske pristojbine, vagonsko zamudnino, stojnino in stroške pri prekladanju preteže,
- naroča strogo zaračunljive tiskovne in kontrolne nalepke ter vodi evidenco o njih,

- opravlja zaključke carinskih postopkov pri pošiljkah za uporabnike na proizvodni lokaciji Ljubljana Zalog,
- posreduje informacije strankam,
- vodi zbirko brzojavk, odredb, predpisov in tarif,
- opravlja vsa dela, predvidena z veljavnimi predpisi, odredbami in obvestili.

5.1.2 Transportni komercialist – uvoz

Transportni komercialist na področju uvoza opravlja predvsem naslednja dela in naloge:

- preverja podatke iz voznih listov v uvozni skupini skupaj z vodjem premika. Preverjata celotno individualno številko vagonov;
- odgovoren je za pravilno vračanje tujih praznih vagonov upravi lastnici;
- v spornih primerih se mora posvetovati z reklamantom postaje Ljubljana Zalog v smislu nejasnosti postaj medpotnih carinjenj in s tem povezanih postopkov;
- dolžan je ugotavljati primanjkljaje in presežke ter jih prijaviti na ustreznih prijavnih listnicah (K-302, CIT 21) ter jih po kurirju posreduje reklamantu;
- vse spremnice, ki prispejo v prihodu (Vag-28, CIT 18, K-188 in druge) mora za pošiljke namembne postaje Ljubljana Zalog dostaviti odpravniku vagonov CP-izvoz, ta pa jih odda vlakovodji – zunanjemu oziroma reklamantu;
- spremnice CIT 18 s posebno knjigo primopredaje dostavi reklamantu. Spremnice za vagonne drugih postaj pa morajo spremljati vagonne do namembne postaje. Ločevanje spremnic od vagonov ni dovoljeno;
- po potrebi opravlja spremembo zaporedja vagonov na tiru;
- opravlja izpis pravilne sestave vlaka, če je nepravilna, ustrezno popravi na pravilno ter nepravilnosti javlja operativnemu pomočniku vodje nadzorne postaje;
- izpisuje vozovne izkaze za vse vlake;
- sestavlja in izpisuje ranžirni listek;
- preko računalnika opravlja odklop/priklop vagonov;
- izpisuje avizo vlaka za TE-TO Ljubljana;
- opravlja vpise v tovarne liste za pošiljke, ki se prevažajo po pomožni prevoznici;
- skrbi za vnos podatkov o izrednih pošiljkah, ki niso vnesene v sistem ISSŽP;
- preverja podatke o pošiljkah RID-a in po potrebi odpravlja ugotovljene nepravilnosti;
- vodi evidenco nadetih plomb in vagonskih listov za pošiljke v interoperabilnih vlakih;
- opravlja vsa dela, predvidena z veljavnimi predpisi, odredbami in obvestili.

5.1.3 Transportni skladiščnik

Transportni skladiščnik opravlja predvsem naslednja dela in naloge:

- službo opravlja po veljavnih transportno-manipulativnih predpisih,
- pred predajo vagonov stranki odgovarja za brežhibnost, čistost in ustreznost vagonov za nalaganje glede na določeno vrsto blaga,
- skrbi, da se po končanem nalaganju in razkladanju vagoni vrnejo na svoja mesta sneti vagonski deli, da se zaprejo vrata in odstranijo neveljavne listice in zapirala, ki jih mora predpisano shraniti,
- pri nakladanju pazi, da se vagoni in nakladalni pripomočki, še posebej ponjave, pravilno uporabljajo. O eventualnih okvarah vagonov obvesti nadzornika vagonskih preglednikov, po potrebi zbere podatke za sestavo zapisnika Vag-33 in to v pisni obliki dostavi teh. strok. sod. 1/3 ustrezne smeri,
- vodi evidenco zadrževanja vagonov Vag-4,
- skrbi, da se primopredaja vagonov med stranko in železnico opravlja po računalniškem Vag-3, po potrebi sestavi Vag-3a,
- skrbi, da se prazni (razloženi) vagoni čisti vrnejo od strank,
- vodi računalniški izpis oz. evidenco o prispetju in odpravi vagonov (K-117, K-254),
- skrbi, da so vsi naloženi vagoni predpisano zaplombirani, plombe pa vpisane v knjigo nadetih plomb (K-221) in s svojim podpisom potrdi, da jih je nadel,
- vodi evidenco vagonске zamudnine za vagonne, katere dostavi teh. strok. sod. 1/3 ustrezne smeri ob mesečnem zaključku,
- sestavlja plan dela IV. premikalne lokomotive v okviru svojega delokroga,
- sestavlja obrazce (Pal-4 itd.) po navodilu o uporabi ravnih box palet na SŽ,
- spremlja od teh. strok. sod. 1/3 ustrezne smeri naročilnice Vag-23 za tovarne vagonne in jih vnaša v računalnik, ob določeni uri računalniško zažene program (NK) in Pal-2,
- v vozni list vpisuje podatke, ki jih po določilih Navodila 131.00 vnaša skladiščnik odpravne ali namembne postaje. Podatke z vozovnega lista vnaša v računalnik,
- še posebno pozornost posveča pravilnemu izpolnjevanju voznega lista za vagonne, v katerih se prevažata nevarna snov in poskrbi, da ima vozni list pri prevažanju nevarnih snovi predpisane priloge,
- odgovoren je, da so cisterne, ki so na postaji Ljubljana Zalog razložene predpisano zaprte (glavni ventili, stranski ventili). Če stranka ne zapre ventilov, jo je dolžan na to opozoriti in v končnem primeru zavrniti predajo za prevoz. Skrbi, da ima vozni list priložene vse predpisane in potrebne priloge (veterinarska spričevala, carinske listine, fitosanitetne in druge listine),

- popravlja tekoče službene pripomočke in skrbi za polnoštevlnost svojih predpisov,
- opravlja tudi vsa druga dela, ki jih ni moč vnaprej predvideti in se določijo s posebno pisno in ustno odredbo,
- opravlja vsa dela, predvidena z veljavnimi predpisi, odredbami in okrožnicami.

5.1.4 Transportni komercialist reklamant

Transportni komercialist reklamant opravlja predvsem naslednja dela in naloge:

- vodi celotno reklamacijsko službo v skladu z Navodilom 131.04 ter ostalimi predpisi s področja reklamacijsko-komercialne službe,
- je član komisije pri prevzemu oz. predaji vagonov popravilo naklada ter izstavlja zapisnik K-162,
- spremlja spremembe prevoznih pogodb za tranzitne pošiljke s strani pošiljatelja ali prejemnika ter opravi računalniško spremembo,
- tehta vagonске pošiljke in jih evidentira v računalniški program K-259. Posebej pazi na pravilno tehtanje pošiljk ter pravočasno obveščanje o rezultatih tehtanja, čas tehtanja se določi s Tehnološkim procesom dela postaje Ljubljana Zalog,
- pripravi listice za olistanje vagonov ter jih izroči vlakovodji I-popis,
- opravi pregled vagonov smerne skupine (stanje naklada avtomobilov, lesa itd.), in sicer enkrat v dnevni izmeni po 14. uri in dvakrat v nočni izmeni, kar se evidentira v zato prirejani knjigi v smerni skupini,
- v času, ko ni transportnega skladiščnika, vnaša tovarne liste v računalniško evidenco prispetja K-254,
- evidentira vagonsko zamudnino za vagonе, ki se dodajajo vlakom,
- opravlja delo, ki je predpisano za carinske pošiljke, rešuje carinske urgence,
- obračunana tovarne liste v času, ko ni transportnega komercialista,
- ob dnevih, ko ni zasedeno delovno mesto transportnega skladiščnika, zažene program o naročenih vagonih (NK – priprava spiska),
- sodeluje pri naključnem pregledu carinskih pošiljk ter po pregledu namesti železniške plombe,
- pri popravilu naklada izstavi zahtevek za odpiranje vagonov carinskih pošiljk ter ga po kurirju dostavi carini,
- pred odpravo vagonov za Papirnico Vevče preveri prioriteto dostave ter jo izroči vodji premika, ki dostavlja vagonе,
- ob odsotnosti tehničnega strokovnega sodelavca ugotavlja in potrjuje prisotnost delavcev v evidenci delovnega časa v transportno-komercialni službi,
- vse tovarne liste za pošiljke, ki se prevažajo po obvozni poti, fotokopira in dostavlja na OKP Hladilniška pot 1,

- opravlja vsa dela, predvidena z veljavnimi predpisi, odredbami in obvestili.

5.1.5 Postopek s pošiljkami na postaji Ljubljana Zalog

Na postaji Ljubljana Zalog se vsi vagoni razporedijo na tire, namenjene za določeno smer ali postajo. Na tej postaji se opravljajo tudi druga opravila, kot je tehtanje pošiljke pred izročanjem na prevoz pošiljke do prejemnika. Ko se na določenem tiru sestavi dovolj vagonov za kompletni vlak, se zanj naroči trasa. Ta sestav je treba zaradi varnosti še enkrat pregledati, če je skladen s predpisi. Pri odpravi takega vlaka mora imeti vsak vagon svoj tovorni list, ki ga spremlja vse do prejemnika. Vlak pa mora imeti poročilo o zaviranju in sestavi vlaka.

5.2 DELA IN NALOGE TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA NA POSTAJI KRANJ

Na postaji Kranj se opravljajo transportno-komercialna dela tudi za postaje Naklo, Podnart, Škofja Loka, Medvode in Ljubljana Vižmarje.

5.2.1 Opis del in nalog transportnega komercialista na postaji Kranj

Transportni komercialist na postaji Kranj:

- sklepa prevozne pogodbe in zaračunava prevozne stroške za vagonске pošiljke;
- izdeluje dnevne, dekadne in mesečne zaključke blagajn;
- posreduje informacije strankam;
- popravlja podatke v prevoznih dokumentih;
- sprejema naročilo vagonov;
- vodi Vag-24 ločeno za postaje;
- dopolnjuje podatke o razpoložljivih vagonih in stanju nakladalnih pripomočkov;
- spremlja razdelitve vagonov preko ISSŽP in pripravlja K-120;
- nudi svetovanje o pravilnem nakladanju, razkladanju in skladiščenju pošiljk;
- nadzoruje pravilno nakladanje in zavarovanje blaga na postaji Kranj;
- opravlja zalivkanje in olistkanje vagonov na p. Kranj in pripravlja vse listalke za podrejene postaje;
- vodi predpisane evidence skladiščne in vagonске službe;
- prijavlja poškodbe, presežke in primanjkljaje pošiljk;
- vnaša podatke v ISSŽP;
- skrbi za OS in drobni inventar – materialno poslovanje;

- opravlja druga dela in naloge, predpisane s tehnološkim procesom dela in poslovníkom.

5.2.2 Naročanje in dostava vagonov

Vagoni se naročajo na postaji Kranj tudi za postaje Vižmarje, Medvode, Škofja Loka, Naklo in Podnart, in sicer z naročilnico Vag-23. Vagone je možno naročiti tudi po telefaksu na številki 04 29 44 201 ali e-naslovu kranj.blagblag@slo-zeleznice.si. Naročila za postajo Kranj in podrejene postaje zbira transportni komercialist postaje Kranj.

5.2.2.1 Naročanje vagonov

Vagoni se naročajo na postaji Kranj tudi za postaje Vižmarje, Medvode, Škofja Loka, Naklo, in sicer z naročilnico Vag - 23.

Vagone je možno naročiti tudi po telefaksu 04 29 44 201 ali na e-naslovu kranj.blagblag@slo-zeleznice.si. Naročila za postajo Kranj in podrejene postaje zbira transportni komercialist postaje Kranj.

Slovenske železnice
SŽ – Tovorni promet, d.o.o.

NAROČILO VAGONOV
Št.: 148/166

Naročnik 46399
Vobenca d.o.o., davčna številka: 53347161
(pravna ali fizična oseba)

kontaktna oseba Alen telefon 040 640 731

Za dne 04.03.2015 oz. najkasneje za dne 04.03.2015 ura 07 na postaji Škofja Loka naročam vagono:

VAGON				Nakladalni pripomočki		BLAGO			Namembna postaja, država, prehodne postaje ³	Dostaviti na tir	Za delovno izmeno
količina	Serijska in podserijska vagona ⁴	Nadomestna Serijska in podserijska vagona	Posobne zahteve (opran, dezinficiran ipd)	količina	Vrsta	vrsta	masa (t)	dolžina (m)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<u>1</u>	<u>530-1</u>	<u>Eas</u>				<u>440 320</u>	<u>40</u>		<u>81 03862</u>	<u>04062</u>	

v Škofja Loka dne 03.03.2015

(Signature)

Slika 18: Vagonska naročilnica
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

5.2.2.2 Posredovanje naročil vagonškemu dispečerju

Transportni komercialist naročilo takoj vnese v ISSŽP (Vag-24) in na podlagi vnosa pridobi številko naročilnice in številko naročila, ki ju mora vpisati na naročilnico in potrdilo o naročilu.

- Redna naročila

Med redna naročila se uvrščajo naročila, ki so prispela do 11. ure tekočega dne za nakladanje naslednjega dne.

- Naknadna naročila

Naročanje vagonov po 11. uri tekočega dne za naslednji ali za isti dan je mogoče na podlagi odobritve vagonškega dispečerja SŽ.

5.2.2.3 Razpoložljivost vagonov

- Redno posredovanje

Predlog razpoložljivih vagonov na postaji se pripravi v sistemu na osnovi podatkov o stanju in lokaciji vagonov. Transportni komercialist na podlagi pričakovanih dogodkov in dejanskega stanja na postaji dopolni podatke, jih šele nato posreduje vagonškemu dispečerju in tako izpolni podatke v Vag-26, bazi podatkov skupnih naročil in razpoložljivih vagonov. Podatke o stanju vagonov na postaji mora postaja posredovati do 9. ure.

- Naknadno posredovanje

Vsako spremembo razpoložljivosti vagonov, ki nastane po 9. uri, ko so podatki o razpoložljivosti že potrjeni, je transportni komercialist dolžan takoj telefonsko sporočiti vagonškemu dispečerju.

- Označevanje vagonov

Transportni komercialist na podlagi razdelitve iz Vag-28 označi vagon. V primeru predčasne vagonške odreditve pa vagon označi na podlagi odobritve, ki jo dobi od vagonškega dispečerja.

5.2.2.4 Spremembe razpoložljivosti vagonov

Spremembe razpoložljivosti vagonov, ki nastanejo zaradi tega, ker vagoni ne bodo razloženi zaradi pranja in čiščenja, vrnitve iz delavnice, tehnične napake oziroma drugih vzrokov, posreduje transportni komercialist postaje Kranj vagonškemu dispečerju telefonsko, takoj ko do spremembe pride.

5.2.2.5 Postopek v primeru neizvršene vagonске odreditve (vo)

Za neopravljena naročila štejejo tista naročila, ki niso bila uresničena v celoti ali delno iz naslednjih razlogov:

1. NEKRITO NAROČILO – naročilo ni bilo pokrito, ker ni bilo na razpolago zadosti vagonov. V Vag-28 je za tako naročilo vagon razporejen iz namišljene postaje 99 000;
2. NEDOSTAVLJENO – vagon je vagonски dispečer razporedil, vendar iz objektivnih razlogov ni prispel na nakladalno postajo, ali ni prispel pravočasno ali pa se je na postaji ugotovilo, da ne ustreza naročilu, ali pa se je pokvaril med potjo;
3. NENALOŽENO – vagon je bil predan naročniku pravočasno, vendar ga ta ni naložil.

Transportni komercialist podatke o nekritih naročilih in nedostavljenih vagonih vnese tudi v ISSŽP, takoj ko ugotovi, da naročilo ne bo izvršeno. Praviloma se ti podatki vpišejo do 8. ure tekočega dne. O nekritih in nedostavljenih vagonih je treba pravočasno, med 14. in 15. uro, obvestiti tudi naročnika, ki se lahko odloči, da ostane pri naročilu in da se tako naročilo tudi pravočasno vpiše za naslednji dan. Podatke o vagonih, ki niso naloženi, je dolžan vagonски odpravnik vnesti, takoj ko ugotovi, da vagon ne bo naložen, najkasneje pa do konca delovnega časa postaje.

5.2.3 Prevzem tovornega lista

Tovorni list za vagonске pošiljke pošiljatelj preda transportnemu komercialistu. Tovorni listi morajo biti pravilno izpolnjeni v skladu s SPPO. V primeru nejasnosti podatkov je treba tovorni list zavrniti. Naknadno vpisane podatke pošiljatelj potrdi s svojim podpisom in žigom.

5.2.4 Prevzem spremnih dokumentov

K tovornemu listu morajo biti priložene in v polju 9 vpisane vse priloge, ki so predpisane s tarifo in jih predpisujejo carinski in drugi državni organi. Če niso priložene vse priloge, se tovorni list ne prevzame.

5.2.5 Obdelava tovornega lista in spremnih dokumentov

Po opravljeni kontroli tovornega lista in kontroli blaga opravi transportni komercialist vnos podatkov v ISSŽP. Izračun prevoznine se opravi centralno.

5.2.6 Priprava vagonskega lista in ostalih nalepk (tudi zalivk)

Olistavanje vagonov na postaji Kranj opravlja transportni komercialist takoj po prevzemu pošiljke na prevoz. Vagoni v notranjem prometu se olistavajo z vagonским listkom K-120a, vagoni v mednarodnem prometu pa z vagonским listkom CIT 14 (priloga GLM CIT). Vagoni, ki se pošiljajo na medpotno manipulacijo (carinjenje), morajo imeti preko tega listka nameščen tudi listek K-120a. Prazni vagoni, ki se pošiljajo na čiščenje, pranje, razkuževanje, se olistajo z listkom K-120. Vagonski listki se namestijo v okvirje, ki so na vzdolžnih straneh vagona. Vlakovodja nabiralnega vlaka opravi olistavanje vagonov na podrejenih postajah z listalkami, ki jih pripravi transportni komercialist postaje Kranj.

Pošiljalci (ime, naslov) Absender (Name, Adresse) VOBENCA DOO DELAVSKA CESTA 59 4000 KRANJ SI 53347161		46999	Del od (število vagonov) Teil von (Anzahl Wagen)		Dodatni kodo Zusatzzeile CIT 14
ID DDV št. MWSL-Nr.		Prometni lok št. Verkehrsstrom Nr.			
Prejemnik (ime, naslov, država) Empfänger (Name, Adresse, Land) PFEIFER HOLZ GMBH & CO KG FABRIKSTRASSE 54 AT-460 IMST		7646342	Prevezen Übernomme	mesec - dan - ura Monat - Tag - Stunde	0 9 0 4 1 2 .04062
ID DDV št. MWSL-Nr.		059.028-1	Kraj - Ort ŠKOFJA LOKA		
Kraj izročila Abfertigungsort		8 1 0 1 1 7 0	Številka vagona Wagen Nr. 31 81 3925 016 7		
WORGL		Prevozna pot Leistungsweg		JESENICE-ROSENBACH	
Ja Nach WORGL		Carini v Zollbehandlung			
Številka koda - Richtpunktkode 2 1 8 1 4 2 0 0 0			24000,0 t	Tara vagona Eigenmasse des Wagens	
			55000,0 t	Masa tovora Masse der Ladung	
			79000,0 t	Skupna masa Gesamtmasse	
1 Šifra prevozne poti Leistungswegcode	2 Šifra prevozne poti Leistungswegcode	3 Šifra prevozne poti Leistungswegcode	4 Šifra prevozne poti Leistungswegcode		
7	9	4	2		
5 Šifra prevozne poti Leistungswegcode	6 Šifra prevozne poti Leistungswegcode	7 Šifra prevozne poti Leistungswegcode	8 Šifra prevozne poti Leistungswegcode		

Slika 19: Listarka CIT 14
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

Slovenske železnice

Pošiljko zadržati na postaji:
L. ZALOG
zaradi tehtanja, hranjenja, pojivitve, polivanja, cianizacije*)
) Nepotrebno prečrtati!

62 - 211, 1274-2003, Povelja prepovedani

2 **0**

Namembna postaja: JESENICE		4 2 4 0 0	
Pošiljatelj (ime, naslov): DINOS NAKLO	4 9 5 1 2	Vagon številka:	31 78 5300 949 4
Odpravna postaja: NAKLO	4 2 3 8 1	Tara vagona (kg)	21.420,00
Prejemnik (ime, naslov): ACRONI JESENICE	4 3 7 2 4	Masa pošiljke (kg)	55.000,00
Datum odpravljanja: 07.09.2015		Skupna masa (kg)	76.420,00
		Vrsta blaga:	odp zelezo
		Prevozna pot	lj. Zalog

K120a

Slika 20: Listarka CIT 14
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

Slovenske železnice

RANŽIRNA SMERNA KODA NAMEMBNE POSTAJE

Namembna postaja:			
Pošiljatelj (ime, naslov)		Vagon številka	
Odpravna postaja:		Tara (kg)	
Prejemnik (ime, naslov)		Masa pošiljke (kg)	
Datum odpravljanja:		Skupna masa (kg)	
		Vrsta blaga	
		Prevozna pot:	

62 K-120a

62 - 211, 3862553, Povelja prepovedani

Slika 21: Listarka K-120a
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

5.2.7 Kontrole, ki se izvajajo pri prevzemu blaga v prevozu

Pred prevzemom blaga je treba preveriti, ali za konkretno blago obstaja transportna omejitev, zakonska prepoved prevoza blaga, da je blago pravilno naloženo in

zavarovano, da so za blago, ki se pogojno prevzame na prevoz (izredne pošiljke), izpolnjeni vsi pogoji. Blago, ki kaže očitne znake poškodbe, se zavrne.

5.2.8 Obdelava tovarnega lista in spremnih dokumentov

Po opravljeni kontroli tovarnega lista in kontroli blaga opravi transportni komercialist vnos podatkov v ISSŽP – informacijski sistem. Izračun prevoznine se opravi centralno.

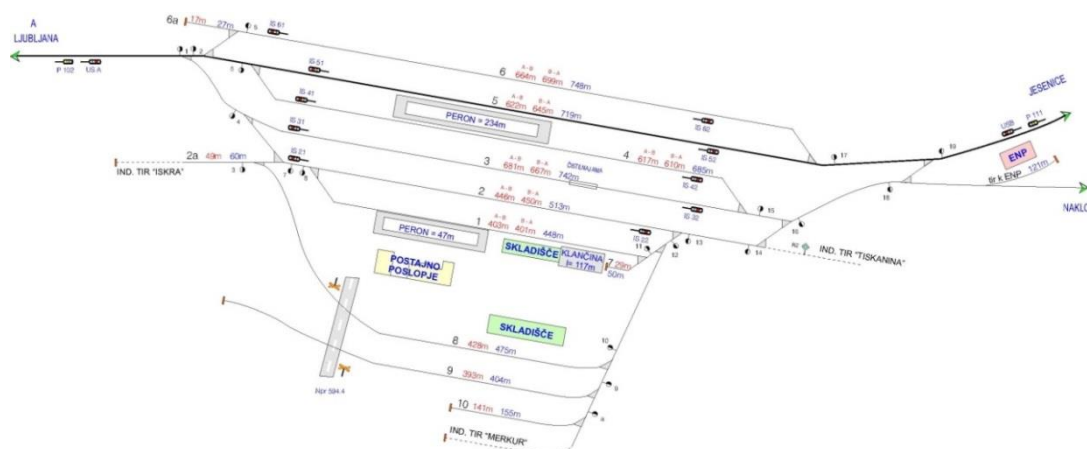
5.2.9 Izročanje blaga

Po prihodu vlaka na postajo se opravi komercialno-tehnični pregled v skladu s točko 8.1 Navodila 131.01. Vse pošiljke se izročajo prejemniku dokazno s podpisom v tovarnem listu in Vag-3 oz. Vag-3a. Drugačni načini izročanja se predpišejo z manipulativnimi določili, ki so dogovorjena z uporabnikom.

5.2.10 Posebnosti pri opravljanju transportno-komercialne službe

Zaradi racionalizacije – ukinitve transportnega skladiščnika in s tem združevanja delovnih mest – komercialist postaje Kranj poleg svojega dela opravi še sledeče.

Pripravi vse potrebne dokumente (nalepnice, plan premika za vse podrejene postaje) in jih dostavi v prometni urad. V primeru rednega odhoda vlaka št. 53441 s postaje Kranj olista vagono s postaje Kranj, preveri čistočo vagonov, zalivke in pravilnost naklada. V primeru predčasnega odhoda vlaka pa to stori vlakovodja.

Slika 22: Skica postaje Kranj

(Vir: Tehnološki proces dela prevoznika SŽ-Tovorni promet d.o.o. na postaji Kranj)

5.2.11 Vagonske evidence

Postaja Kranj vodi naslednje evidence:

- računalniško – Vag-3, Vag-4, Vag-20, Vag-24 in Vag-28;
- ročno – Vag-3a (po potrebi).

Za terminalsko podrejene postaje se računalniško vodi naslednje evidence: Vag-4, Vag-23, Vag-24 in Vag-28 ter K-117 in K-254.

5.2.12 Dokazna primopredaja vagonov

Vag-3a in evidenca zadrževanja vagonov pri uporabnikih Vag-4

Kot dokazilo o predaji in prevzemu prevoznih sredstev za nakladanje in razkladanje med železnico in uporabniki uporabljamo obrazec Vag-3a – računalniški izpis. Vag-3a transportni komercialist izstavi ob predaji in prevzemu prevoznih sredstev, ločeno za vsako predajo in vrnitev ter ločeno po uporabnikih. Vag-3a se izpisuje v dvojniku; v spodnjem delu se vpiše priimek osebe, ki predaja, in osebe, ki prevzema prevozno sredstvo. Po opravljeni primopredaji en izvod Vag-3a vloži v posebno mapo po zaporednih številkah in hrani kot prilogo Vag-4. Vsi podatki iz Vag-3a so namenjeni sestavi evidenc zadrževanja prevoznih sredstev pri uporabniku Vag-4.

Evidenca Vag-4 se vodi na osnovi potrjene predaje – prevzema prevoznih sredstev Vag-3a. Podatki iz Vag-3a se direktno vnašajo v računalniški Vag-4.

Postopek primopredaje vagonov

Za nakladanje na manipulativna mesta in industrijske tire se dostavljajo vagoni, ki so čisti in brez pomanjkljivosti, ki bi ogrožale varnost prometa ter varen prevoz pošiljk pred poškodbami in zunanjimi vplivi. Transportni komercialist je dolžan pregledati vagon pred dostavo za nakladanje za postajo Kranj, za ostale postaje pa vlakovodja nabiralnega vlaka. Če ugotovi, da je vagon umazan, pošlje vagon na čiščenje na postajo Ljubljana Zalog.

Uporabnik mora po razkladanju vagona očistiti. Odstraniti mora ostanke blaga, embalaže, sredstva za zavarovanje tovora in predati vagon čiste ter nepoškodovane. Primopredaja vagonov se opravi z Vag-3a in potrdi z obojestranskim podpisom.

Postopek, ko uporabnik ali železnica zavrne sprejem zaradi pripomb na stanje vagona, nakladalnih pripomočkov oz. pošiljke, je sledeč.

Če so bile pri prevzemu oziroma vrnitvi vagonov s strani uporabnika prevoza ali železnice ugotovljene pomanjkljivosti ali poškodbe vagona, ali če vagon ni bil očiščen, se to vpiše kot opomba v Vag-3a, kar se potrdi z obojestranskim podpisom tega dokumenta. Če opombe niso vpisane, se šteje, da so bili vagoni in nakladalni pripomočki predani oziroma vrnjeni v brezhibnem stanju.

Kadar se pri predaji vagonov uporabniku ugotovi, da gre za poškodbo pošiljke ali nakladalnih pripomočkov, dejansko stanje ugotavlja reklamant, ki sestavi zapisnik o dejanskem stanju CIT 20.

Ugotavljanje nepravilnosti, evidentiranje in obveščanje

Transportni komercialist morebitne nepravilnosti glede vagonov, nakladalnih pripomočkov ali pošiljke ugotavlja ob predaji oziroma prevzemu vagona od stranke. Potrebne opombe vpiše v Vag-3a, o ugotovljenih poškodbah pošiljk in nakladalnih pripomočkov pa obvesti reklamanta.

Računalniška označitev vagonov, odrejenih po VO

Po zaključku razdeljevanja vagonov (ob 14. uri) izpiše pregled razdelitve vagonov Vag-28, vagoni v računalniku pa označi glede na razdelitev praznih vagonov. Vagone, ki se še razkladajo, označi ob prevzemu od stranke. Prav tako označi vagoni, ki ostanejo na postaji in so razporejeni v presežek ali v operativno rezervo.

5.2.13 Postopek pri umazanih oziroma tehnično oporečnih vagonih

Čistočo vrnjenih vagonov ugotavlja transportni komercialist oz. vlakovodja, ki v primeru ugotovitve kakršnekoli nepravilnosti to vpiše kot zaznamek v ustrezno rubriko Vag-3a. Če je ugotovljena nečistoča vagonov, se uporabnika železniških storitev opozori, naj ga očisti. Če uporabnik tega noče storiti, se pošlje vagon na čiščenje na postajo Ljubljana Zalog, uporabniku pa se zaračuna nadomestilo za opravljanje storitev po določbah tarife.

Vagoni, ki so naloženi s pošiljkami, kot so: sveže meso, mesni izdelki, umetno gnojilo, oglje, apno ipd., ki notranjost vagona umaže v večji meri in je čiščenje pri uporabniku nemogoče, je po razložitvi treba vagon dostaviti v temeljito čiščenje – pranje v postajo Ljubljana Zalog ter ga po potrebi na isti postaji dezinficirati.

Tehnični pregled vagonov opravi vagonski preglednik TVD – Delovišča Ljubljana. Delavnice za popravilo vagonov ni.

5.2.14 Način in postopek dela na postaji Kranj

V prejšnjih točkah je opisano delo transportnega komercialista na postaji Kranj, sledi pa vrstni red, način in postopek del na tej postaji.

Ko zjutraj ob 5.15 pride na delovno mesto, najprej v železniškem računalniškem programu LINCIS 12 v P32 (pregled vagonov) preveri, kakšno je stanje s prispelimi vagoni in vagoni, ki so namenjeni za odpravo, na vseh postajah. Nato pogleda v P31 (pregled gibanja tovornega vlaka), kje se nahaja vlak 53441, in če je že na postaji Škofja Loka, na programu DV (delo vlaka) priklopi vagona, ki so namenjeni za odpravo, in z vlaka odklopi vagona, ki imajo namembno postajo Škofja Loka. Nato v P58 komercialno uredi vrstni red vlaka.

Ko uredi ta jutranja uvodna dela, pregleda službeno pošto in brzojavke. Nato gre v prometni urad, kjer ga čakajo tovarni listi prispetja, knjiga plana premika ter poročilo o zaviranju in sestavi vlaka, ki ga je podpisal vlakovodja premikalnega vlaka 53440/53441. Prometnika povpraša o vseh nejasnostih.

Vagone, ki so prišli naloženi v prispetju, vnese v program VSDOK in v LINCIS 13 – TOVOR, vnese podatke in zaključi dnevni seznam prispetja K-165 za vsako postajo posebej.

Slovenske železnice
SŽ – Tovarni promet, d.o.o.
DNEVNI SEZNAM PRISPETJA POŠILJK K-165v *** DATUM SEZNAMA: 06.07.2015

*POSTAJA: 42381 Naklo Obrač. mesto: 1 Delavec: Voje Robert

*Tek:Posta:Štev. :Datum :Odprav.:Štev.:Datum :D:Pro:Znesek EUR :N
*št.:prisp:prisp.:prisp. :postaja:odpr.:odprave:O:bla:PNA/Prekart:O Opomba

Št.	Postaja	Štev.	Datum	Odprava	Štev.	Datum	D	Pro	Znesek EUR	N
1	42381	12941	!06.07.5	7943551	1398	02.07.5	1	110	0.00	3 CO
2	42381	12942	!06.07.5	7943551	1397	02.07.5	1	110	0.00	3 CO
3	42381	12943	!06.07.5	7943551	1396	02.07.5	1	110	0.00	3 CO
4	42381	12944	!06.07.5	7943703	1808	02.07.5	1	110	0.00	3 CO
5	42381	12945	!06.07.5	7942351	10017	02.07.5	1	110	0.00	3 CO
6	42381	12946	!06.07.5	7942351	10018	03.07.5	1	110	0.00	3 CO
7	42381	12947	!06.07.5	7942351	10019	03.07.5	1	110	0.00	3 CO

* 7 N= 7 M= 0 <--- SKUPAJ ---> 0.00

Priloge: SZ 0079 Naklo

V _____, dne: 06.07.2015 Podpis: _____

TE:13 TI:0013 UP:POSKJ D:060715 Č:06:26:56 KŠ:322004/696 12941-12947

Slika 23: Dnevni seznam prispetja K-165
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

Ko uredi prispetje, te vagona in prazne vagona za nalaganje preda strankam v LINCIS 12 – VPR (predaja vagonov stranki), vnese podatke in izpiše Vag-3.

Program:UTP251 Start ob:06:31:52 Terminal: 12 Prijava:UTPKJ Uporabnik:Voje Ro
 EO:001220150701063200000040

I z r o č e n i v a g o n i u p o r a b n i k u
 Vag-3 Stran: 1 od 1

Prevoznik na postaji -----:42381 Naklo-----
 Uporabnik -----:49512 DINOS D.D.
 Dne 01 JUL 15

.Številka	.Seri.	.Izročeni	.Obrčun.	.S.Opis za	.Brutto.	.Masa/	.Št.Netto/
K-254.vagona	.ja p.Kraj	.ura	.MMDDUU.t.V.izkaz	.Opomba	.Dol.če.os.Tarra	.z odbo.i	.masa
12934	317959522309	EAS	01734	0600 070106 1 ODP ŽELE	41100	4	20060
					14,1	m	21040
12935	317959521558	EAS	01734	0600 070106 1 ODP ŽELE	33360	4	11880
					14,1	m	21480
12936	317959520204	EAS	01734	0600 070106 1 ODP ŽEL	44800	4	23800
					14,1	m	21000

=====

R E K A P I T U L A C I J A

Število strani --:	1
Skupaj vagonov --:	3
Masa; netto--:	55740
tarra--:	63520
brutto:	119260
Dolžina čez odbojnice:	42,3
Število osi:	12

Podpisa Prevoznik
 VOJE-ROBERT

Uporabnik
 206
 DINOS d.d.
 Štefanova ulica 6
 1000 Ljubljana

Slika 24: Vag-3

(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

Na postaji Kranj transportni komercialist opravlja tudi delo skladiščnika, zato vodi tudi skladiščno knjigo, ki jo vodi z obrazci K-117 in K-254, izpisanimi v LINCIS 12 – VSDOK.

Slovenske železnice
 SŽ – Tovorni promet, d.o.o.
 K-117

Postaja 79 2179 42381 Naklo
 Skladiščnik:-Voje Robert

1507030605

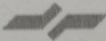
Skladiščna knjiga odprave

Dnevni list za dne 03.07.2015 Stran 1 od 1

Zap	Številka	Pošil	Namembna država	Števi	Opis nalože	Masa poši-	Številka
št.	odprave	jatelj	postaja ime	kosov	nih stvari	ljke grami	vagona
1	2	3	4	5	6	7	8
1	03444-	49512	8023529 Espenhain	1	ODPADNO ŽEL	51560.000	317959522309
				1	ODPADNO ŽEL	48820.000	317959521558
				1	ODPADNO ŽEL	49250.000	317959520204
				1	ODPADNO ŽEL	45950.000	315554000010
				1	ODPADNO ŽEL	47490.000	317959522705
Pošiljke s datumom prvzema 150703, ki niso v k-140 za 150703							
2	90397R4	58164	7942304 Medvode	1	JEKLO STAR	0.000	317959511724
3	90398R4	58164	7942211 Ljubljana Za	1	ODP ŽELEZO	0.000	317853009502

Slika 25: Skladiščna knjiga odprave K-117

(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

Slovenske železnice
SŽ – Tovorni promet, d.o.o.
K-254

Postaja 79 2179 42381 Naklo
Skladiščnik - Voje Robert
1507010623

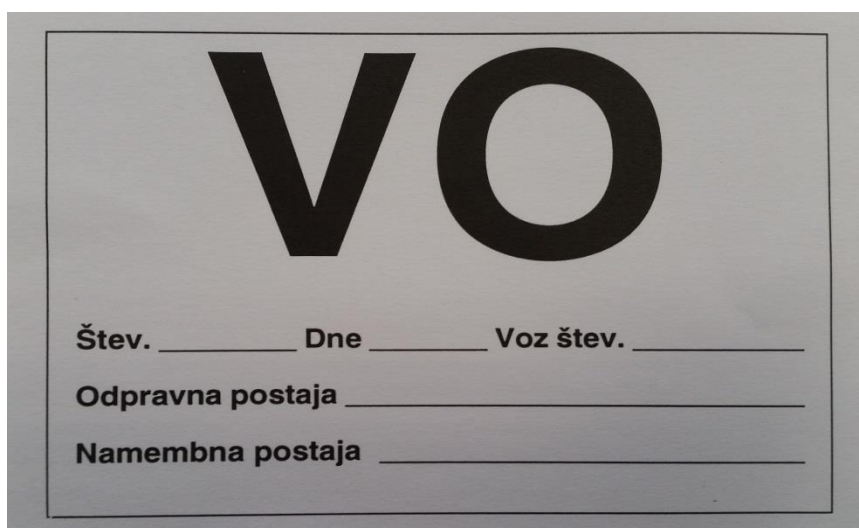
Skladiščna knjiga o prispetju
Dnevni list za dne 01.07.2015 Stran 1 od 1

Zap.	Štvi-	Odpravna država	Vozni št.	Št.	Opis nalože	Masa poši-	Številka		
dok	risp.	lmnik	postaje	št.	ov	nih stvari	ljke grami	vagona	
1	2	3	4	5	6	7	8		
1	12934	49512	7943103	Celje To	54606-	1	ODP PLOCEVI	20060.000	317959522309
Opomba: /BS-/Tarifa221401-									
2	12935	49512	7943910	Velenje	26973-	1	ODPADNA PLO	11880.000	317959521558
Opomba: /BS-/Tarifa221401-									
3	12936	49512	7943304	Maribor	72701-	1	ODPADKI IZ	23800.000	317959520204
Opomba: /BS-/Tarifa221401-									

*Slika 26: Skladiščna knjiga prispetja K-254
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)*

Od 7.30 do 11. ure mora transportni komercialist od strank, ki so dobile pošiljko v prispetju, dobiti podatek, da bodo vagoni pravočasno razloženi in v LINCIS 12 – NK (naročilna knjiga) da na razpolago vlakovnemu dispečerju vse te vagoni, ki jih ob zaključku vagonске odreditve odredi na določeno postajo in naredi listarke Vag-30.

Do 11. ure in v petek do konca delovnika lahko stranke naročajo vagoni, kot je opisano v poglavju 5.2.2.

VO

Štev. _____ Dne _____ Voz štev. _____

Odpravna postaja _____

Namembna postaja _____

*Slika 27: Vagonska odreditev Vag-30
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)*

Vagone, ki so naloženi, s tovornimi listi, ki jih je dostavila stranka, prevzame v LINCISU 12 – VSDOK in obračuna v LINCISU 13 – TOVOR, za vsak vagon posebej in vsako postajo posebej. Za vse vagoni naredi listarke CIT 14, za vse stranke izpiše Vag-3a in za vse postaje Vag-4 ter zaključek dnevnega seznama K-140.

```

Program:UTP253 Start ob:11:27:14 Terminal: 12 Prijava:UTPKJ Uporabnik:Voje Ro
EO:001220150701112722000050
Prevezeti vagoni od uporabnika
Vag-3a Stran: 1 od 1
Prevoznik na postaji -----:42381 Naklo-----
Uporabnik -----:49512 DINOS D.D.
Dne 01 JUL 15
      .Brutto.
      .Masa/ .Št.Netto/
      .Dol.če.os.Tarra
      .z odbo.i .masa
      .Številka .Seri. .Prevezeti .Obrčun.S.Opis za .
      .ja p.Kraj .ura .MMDDUU.t.V.izkaz .Opomba
=====
317959520204 Eas 01734 1100 070112 0 .ODP ZE 21000 4
      14,1 m 21000
317959521558 Eas 01734 1100 070112 0 .ODP ZE 21480 4
      14,1 m 21480
317959522309 Eas 01734 1100 070112 0 .ODP ZE 21040 4
      14,1 m 21040
=====
REKAPITULACIJA
Število strani --: 1
Skupaj vagonov --: 3
Masa; netto:- 0
tarra:- 63520
brutto:- 63520
Dolžina čez odbojnice: 42,3
Število osi: 12
Podpis Prevoznika
VOJE-ROBERT-----
Uporabnik 206
Štafirova d.d.
Štafirova ulica 6
1000 Ljubljana

```

Slika 28: Vag-3a
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

Program:UTP254 Start ob:11:27:29 Terminal: 12 Prijava:UTPKJ Uporabnik:Voje Ro
EO:001220150701112734000050

Vag-4 (Vag-3/Vag-3a)
Vag-4 Stran: 1 od 1

Prevoznik na postaji -----:42381 Naklo-----
Dne 01 JUL 15

K-254.Številka	.Seri.	.Obrčun.S.	Opis za	.Brutto.	.Masa/	.Št.Netto/
Vag24.vagona	.ja p.Kraj	.ura	.MMDDUU.t.V.izkaz	.Opomba	.z odbo.i	.masa
12935	317959521558	Eas	01734 0600 070106 1 ODP ŽELE		33360	4 11880
					14,1 m	21480
	317959521558	Eas	01734 1100 070112 0 .ODP ZEL		21480	
					41100	4 20060
					14,1 m	21040
	317959522309	Eas	01734 1100 070112 0 .ODP ZEL		21040	
					44800	4 23800
					14,1 m	21000
	317959520204	Eas	01734 0600 070106 1 ODP ŽEL		21000	
					44800	4 23800
					14,1 m	21000

ur: 6; prekoračeno ur:.....; Za plačilo EUR:.....
ur: 6; prekoračeno ur:.....; Za plačilo EUR:.....

=====

R E K A P I T U L A C I J A

Številko strani --:	1
Skupaj predanih vagonov --:	3
Skupaj prevzetih vagonov --:	3
Masa; netto--:	55740
Masa; netto--:	0
tarra--:	63520
tarra--:	63520
brutto--:	119260
brutto--:	63520
Dolžina čez odbojnice:	42,3
brutto--:	63520
Številko osi:	12

Zadrževanje ur : 18
Pvprečje ur ---: 6
Prekoračeno ur-:.....
Za plačilo EUR-:.....

Podpisa Prevoznik Uporabnik
VOJE-ROBERT

Slika 29: Vag-4
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

Slovenske železnice
SŽ – Tovorni promet, d.o.o.

DNEVNI SEZNAM ODPRAVE POŠILJK K-140v *** DATUM SEZNAMA: 15.07.2015

*POSTAJA: 42381 Naklo Obrač. mesto: 1 Delavec: Voje Robert

*Tek:Odpr.:	*Števil:	*Datum	*Namemb.:	*D:Pro:	Znesek	: Znesek	:N
*Št.:post.:	*odprav:	*odprave:	*postaja:	*O:bla:	(PNA)	:Predv./Pred:	O Opomba
1	42381!	3448	!15.07.5	7943103	1	110	0.00 0.00 3 CO
2	42381!	3449	!15.07.5	7943103	1	110	0.00 0.00 3 CO
3	42381!	3450	!15.07.5	7943103	1	110	0.00 0.00 3 CO
4	42381!	3451	!15.07.5	7942400	1	110	0.00 0.00 3 CO
5	42381!	3452	!15.07.5	7942400	1	110	0.00 0.00 3 CO
6	42381!	3453	!15.07.5	7942400	1	110	0.00 0.00 3 CO
7	42381!	3454	!15.07.5	7942400	1	110	0.00 0.00 3 CO
* 7	SKUPAJ PO SEZNAMU -->				0.00	0.00	

Priloge: SŽ 0079
Naklo

v _____ dne: 15.07.2015 Podpis: _____

TE:13 TI:0013 UP:POSKJ D:150715 č:10:27:20 KŠ:1081815889

Slika 30: Dnevni seznam odprave pošiljk K-140
(Vir: Robert Voje, Kranj, 7. 8. 2015)

Ko transportni komercialist na postaji Kranj naredi vsa ta opravila, mora narediti plan premika za naslednji dan, ga priložiti zraven tovornih listov in listark ter dokumentacijo odda v prometnem uradu, kjer jih prevzame vlakovodja vlaka 53440/53441.

5.3 PREDNOSTI IN SLABOSTI DELA TRANSPORTNEGA KOMERCIALISTA NA POSTAJI LJUBLJANA ZALOG IN POSTAJI KRANJ

Postaja Ljubljana Zalog ima v primerjavi s postajo Kranj zaradi velikega obsega dela in večje količine pretoka blaga, dela in naloge komercialne službe razdeljena na več delavcev. Prednost je v tem, da so dela in naloge za delovno mesto transportnega komercialista razdeljena več delavcem, pri čemer je posamezni delavec zadolžen samo za določena dela in naloge, ki jih opravlja v manjšem obsegu. Na postaji Kranj je obseg dela manjši in en (1) delavec obvladuje šest (6) postaj, pri tem pa opravlja vsa dela tako transportnega komercialista kot tudi skladiščnika in reklamanta.

Izkušnje kažejo, da je komercialna služba postaje Kranj veliko bolj urejena in pregledna kot na postaji Ljubljana Zalog, ker na postaji Kranj opravlja dela in naloge samo en (1) delavec, ki natančno pozna vse postopke dela in ima celoten pregled nad delom vseh šest (6) postaj. Na postaji Ljubljana Zalog pa je za komercialno službo več delovnih mest in na vsakem delovnem mestu dela več delavcev, ki imajo vsak svoj pristop k delu, kulturo dela in osebnostne lastnosti, zaradi česar nehote pride do različnih nepravilnosti.

Ena od slabosti v procesu odprave je železniška infrastruktura, ki ne omogoča, da bi pošiljke hitreje prispele do prejemnika. Na postaji Naklo npr. podjetje Dinos naloži vagon z odpadnim železom za prejemnika železarna Acroni Jesenice in zahteva uradno tehtanje. Pošiljka mora najprej na postajo Ljubljana Zalog na tehtanje, potem pa čaka, dokler se ne napolni kompletni vlak, ki šele nato prepelje pošiljko proti prejemniku.

Procesu odprave vagonских pošiljk ima svoje slabosti, vendar gre za predpisane postopke in v okviru obstoječih pogojev kar najboljše organizirani. Če bi imeli boljše infrastrukturo, npr. večtirno progo in vse postaje opremljene z ustreznimi tehničnimi napravami in pripomočki, npr. tehtnico na postaji Kranj, bi ves tovor lahko takoj stehali in odpravili proti Jesenicam, kar bi dejansko skrajšalo čas prevoza pošiljke od pošiljatelja do prejemnika.

Slabost del in nalog transportnega komercialista je prevelika obsežnost dvojnega dela in raznih papirnih obrazcev, kot je izpisovanje Vag-3, Vag-3a, Vag-4 itd.

Prvotno bi se morali že ob sklenitvi pogodbe s stranko dogovoriti o vseh posebnostih, vendar menimo, da bi se pojavil problem pri zaračunavanju zamudnin, ker sta podpisana obrazca Vag-3 in Vag-3a dokaz o prekoračitvi razpoložljivega časa nakladanja in razkladanja.

Pri urejanju nabiralnih vlakov pri vnosu podatkov v programu DV, ko transportni komercialist želi priklopiti prazne ali naložene vagoni, nima vpogleda v statistične značilnosti zaviranja za posamezni vagon. Zato prihaja do nepravilnosti pri sestavi in zaviranju vlaka, pri tem lahko pride do preobremenitve premikalnega stroja ali celo proge na določenem odseku. Posledica tega je lahko izredni dogodek. Do nepravilnosti lahko pride tudi, ko stranke vagoni prekomerno naložijo, v prevoznih dokumentih oz. tovornih listih pa ne vpišejo pravilne teže blaga. Vse vagoni, ki so pri prevzemu sumljivi glede teže, bi bilo treba poslati na kontrolno tehtanje in stranko zaradi preseganja teže strogo kaznovati.

Na postaji Kranj in njenih podrejenih postajah Naklo, Škofja Loka, Medvode, Vižmarje je tudi že znana problematika, ko se z vlakom številka 53440 pripeljejo prazni vagoni za nakladanje. Stranke dostavljene prazne vagoni nakladajo šele čez nekaj dni, a naloženi vagoni ostajajo na postaji Ljubljana Zalog ter polnijo smerne tire, ki so namenjeni sestavi kompletnih vlakov. Smernih tirov je že tako in tako premalo in s tem se dejanski čas prevoza blaga oz. pošiljke podaljša, kar povzroča nezadovoljstvo strank.

Zaradi teh praznih vagonov na postaji Naklo in Kranj ostajajo naloženi vagoni, ki so pripravljene za odpravo, ker bi bil, če bi jih priklopili v vlak številka 53441, vlak predolg ali pretežek. Na podlagi tega se upočasni potek dela in kar je najpomembnejše, manjša se zaslužek, ker bi dejansko vagoni ob boljših pogojih hitreje krožili in čas prevoza bi se bistveno skrajšal.

6 ZAKLJUČEK

Iz diplomskega dela je razvidno, da delo transportnega komercialista na Slovenskih železnicah ni preprosto, je pa zelo raznoliko in pestro. Zelo dobro je treba poznati določene predpise, redno spremljati in biti seznanjen s tekočimi novostmi in obvestili. Pomembno je tudi, da si vedno spočit, priseben in predvsem urejen, ker sodeluješ s strankami.

Ocenjujemo, da uvajanje in šolanje za poklic transportnega komercialista traja dejansko premalo časa, ker je potrebno v relativno kratkem času predelati zelo veliko predpisov in pomembnih informacij. Pri tem se je treba tudi praktično usposobiti za opravljanje del in nalog za uporabo železniških programov v informacijskem sistemu ISSŽP. Brez teoretičnega in praktičnega znanja je lahko posameznik pri delu »čisto izgubljen«, zato nam pri delu kot podpora in pomoč na terenu strokovno pomaga Servisni center.

Prav odpravi blaga po železnici bi bilo treba posvečati več pozornosti, kajti z uporabo železniškega prometnega sistema najmanj ogrožamo ostale udeležence v vseh vrstah prometa, še posebej v primerjavi s cestnim prometom.

Odkar je Slovenija v Evropski uniji, je cestni promet v Sloveniji solidno urejen glede na povezave z drugimi evropskimi državami, kar se pa za stanje železniške infrastrukture, ki je še vedno zastarela, ne bi moglo reči. Kljub minimalnem vlaganju v železniško infrastrukturo je posodobitev nujno potrebna. S tem je namreč povezan učinkovitejši pretok potnikov, večji pretok blaga in storitev z evropskimi državami. Sodobna železniška infrastruktura pomeni manj onesnaževanja ter cenejši in prijaznejši odnos do okolja.

Zaradi posebnega monopolnega položaja železniškega transporta so železnice v večini držav pod kontrolo ali upravo države. Vse te posebnosti se odražajo tako pri sami ureditvi tovrstnega transporta, kjer so do nedavnega prevladovali kongentni predpisi, kar je seveda vplivalo na obe stranki prevozne pogodbe. Tudi na Slovenskih železnicah so vse sile usmerjene v obnovo in posodobitev železniške infrastrukture kot tudi v posodobitev informacijskega sistema.

Z dnem 20. 4. 2015 se je začela možnost izpolnjevanja tovarnega lista za prevoze v notranjem in mednarodnem železniškem tovornem prometu preko interaktivnega obrazca. Za delo z interaktivnim obrazcem se vse do začetka leta 2016 pooblašča Servisni center. Takrat bodo morale po evropski zakonodaji imeti vse postaje elektronski tovorni list, s katerim bo omogočeno brezpapirno poslovanje in olajšano delo transportnega komercialista.

Naslednji korak k posodobitvi informacijskega sistema in brezpapirnega poslovanja je »elektronski tovorni list«. Slovenske železnice v okviru projekta »E-tovorni list« že pripravljajo podlago za pripravo uvedbe elektronskega tovornega lista. S 1. majem 2016 so vsi prevozniki v okviru evropski direktive dolžni uveljaviti e-tovorni list, v nasprotnem primeru ne bodo mogli sodelovati pri opravljanju prevozov blaga.

LITERATURA

Knjige in študijsko gradivo

- *Dodatek poslovnika službe za proizvodnjo Regijske proizvodne lokacije Ljubljana 1*, proizvodna lokacija Ljubljana Zalog, 29. 4. 2013.
- Nadzorna postaja Ljubljana Zalog. *Postajni poslovni red I. del, postaja Ljubljana Zalog*. Dne 16. 3. 2009.
- Navodilo 0800.01. *Splošni pogoji poslovanja*. Holding Slovenske železnice d.o.o., Poslovna enota tovarni promet.
- Navodilo 0800.2. *Določila za računanje prevozne cene in cenik železniških storitev*. Holding Slovenske železnice d.o.o., Poslovna enota tovarni promet.
- Navodilo 131.01. *Navodilo za delo z vagonskimi pošiljkami*. Holding Slovenske železnice d.o.o., Poslovna enota tovarni promet.
- Navodilo 131.06. *Posebni pogoji*. Holding Slovenske železnice d.o.o., Poslovna enota tovarni promet.
- Navodilo 131.06. *Posebni pogoji*. Holding Slovenske železnice d.o.o., Poslovna enota tovarni promet.
- Prometni pravilnik. Prevoz izrednih pošiljk. *Uradni list RS*, št. 50/11.
- SŽ-SŽ Tovorni promet. *141.01 Navodilo za delo z vagoni*. 10. december 2013.
- Žan, S. (2009). *Označevanje tovornih vagonov*. Ljubljana: SŽ.

Zakoni/Pravilniki

- Pravilnik o strokovni usposobljenosti izvršilnih železniških delavcev. *Uradni list RS* 44/11.
- Zakon o železniškem prometu. *Uradni list RS* 58/09 in 11/11.

Spletne strani

- *Tovorni promet*. Dosegljivo na naslovu <http://www.slo-zeleznice.si/sl/tovorni-promet>. Dostopno 23. 9. 2015.
- *Vodenje prometa na Slovenskih železnicah*. Dosegljivo na naslovu <http://www.slo-zeleznice.si/sl/podjetje/vodenje-prometa>. Dostopno 23. 9. 2015.